

Kuva: MLL:n Maikkulan paikallisyhdistys

LAPSIPERHEIDEN KOKEMUSTIEDON KARTOITUSRAPORTTI MAIKKULAN PALVELUKESKITYMÄ KEVÄT 2021

Wilma Kallio

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO
Pohjois-Pohjanmaan piiri

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ	4
JOHDANTO	5
MAIKKULAN PALVELUKESKITYMÄ, KATRIINA NIINIMÄKI JA LEENA KALTIO.....	6
ARJEN HYVINVOINTI.....	7
LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA TEKIJÖITÄ.....	7
HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA TEKIJÖITÄ	8
TUEN JA AVUN SAAMISEN KANAVIA.....	9
ASUINALUEEN LAPSIPERHEIDEN TUEN JA AVUN MAHDOLLISUUKSIEN LISÄÄMINEN	10
KORONATILANTEEN VAIKUTUKSIA LAPSIPERHEIDEN ARKEEN JA HYVINVOINTIIN.....	15
KORONATILANTEEN VAIKUTUKSET PERHEEN ARKEEN	15
KORONATILANTEESEEN TOIVOTTUA APUA JA TUKEA	16
PERHEIDEN KOKEMUKSIA ALUEEN LAPSIPERHEPALVELUISTA JA –TOIMINNOISTA.....	17
PALVELUITA JA TOIMINTOJA KOSKEVAT KEHITTÄMISIDEAT	17
VÄITTÄMÄT LIITTYEN PALVELUIHIN	20
ASUINYHTEISÖ JA ELINYMPÄRISTÖ.....	23
MAIKKULA-KANGASKONTIO-IINATTI-MÄNTYRINNE	23
ASUINALUEEN VIIHTYISYYS JA VETOVOIMAISUUS	23
TULEVAISUUDEN TOIVEITA ASUINALUEELLE	24
IDEOITA JULKISTEN TILOJEN HYÖDYNTÄMISESTÄ	24
KEHITTÄMISEEN JA YHTEISÖLLISEEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN	24
LÄMSÄJÄRVI-KNUUTILANKANGAS.....	25
ASUINALUEEN VIIHTYISYYS JA VETOVOIMAISUUS	25
TULEVAISUUDEN TOIVEITA ASUINALUEELLE	25
IDEOITA JULKISTEN TILOJEN HYÖDYNTÄMISESTÄ	26
KEHITTÄMISEEN JA YHTEISÖLLISEEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN	26
HEIKKILÄNKANGAS-MADEKOSKI-PIKKARALA	27
ASUINALUEEN VIIHTYISYYS JA VETOVOIMAISUUS	27
TULEVAISUUDEN TOIVEITA ASUINALUEELLE	28
JULKISTEN TILOJEN HYÖDYNTÄMINEN	28
KEHITTÄMISEEN JA YHTEISÖLLISEEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN	28
LOPUKSI.....	30

TIIVISTELMÄ

Maikkulan alueen lapsiperheiden kokemustiedon kartoitus toteutettiin yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ja Maikkulan palvelukeskittymän monialaisen työryhmän kanssa Webropol kyselynä 12.4 – 2.5.2021 välisenä aikana. Kyselyyn vastasi 186 lapsiperhettä. Kartoituksen kautta koottiin Maikkulan palvelukeskittymän alueella asuvien lapsiperheiden kokemuksia liittyen arjen hyvinvointiin, lapsi- ja perhepalveluihin ja -toimintoihin sekä asuinyhteisöön ja elinympäristöön liittyen. Perheiden kokemukset on jaettu tässä raportissa kolmen pääluvun alle: arjen hyvinvointi, perheiden kokemuksia alueen lapsiperhepalveluista ja -toiminnoista sekä asuinyhteisö sekä elinympäristö.

Lasten ja nuorten tärkeimpinä hyvinvointia ja iloa arkeen tuottavina tekijöinä nousi esiin terveys ja mielen hyvinvointi, perhe ja lähisuku sekä asuinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Huoltajien tärkeimpinä hyvinvointia ja iloa arkeen tuottavina tekijöinä nousi esiin perhe, parisuhde ja koti, terveys ja mielen hyvinvointi sekä elinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys. Lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen liittyen tärkeimpänä lisätuen kohteena näyttäytyi harrastus-, kerho- ja vapaa-aikatoimintaan liittyvät asiat. Lapsille ja nuorille toivottiin lisäksi apua ja tukea kiusaamisen kokemuksiin liittyvissä asioissa sekä yksinäisyyteen ja yksin jäämisen kokemuksiin liittyvissä asioissa. Lapsiperheiden huoltajat kertoivat kaipaavansa vanhemmuuteen ja kasvatustajana toimimiseen tukea ja apua lapsen eri kehitysvaiheisiin liittyvissä asioissa ja lapsen sekä nuoren sosiaalisten ja tunteiden tukemiseen liittyvissä asioissa. Huoltajat toivoivat hyvinvointinsa tueksi enemmän tukea omaa tai puolison jaksamista koskeviin asioihin, arjen hallintaan liittyviin asioihin, perheen yhteisistä pelisääntöistä sopimiseen sekä parisuhteeseen liittyviin tekijöihin.

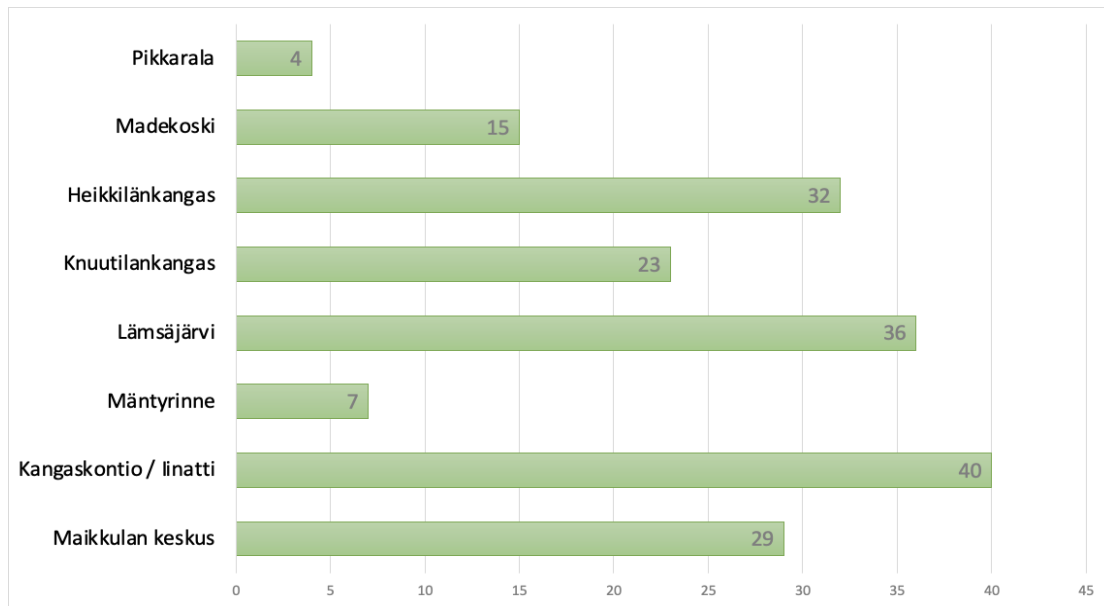
Lapsiperheiden huoltajien vastausten perusteella tärkeimpänä tuen ja avun saamisen kanavana nousi esiin sukulaiset ja läheiset, keskusteluavun ja tuen saaminen eri alojen ammattilaisilta sekä sähköiset kanavat. Koronatilanne on vaikuttanut lapsiperheiden avun ja tuen saamiseen siten, että rajoitusten myötä tukea ei ole pystytty pyytämään esimerkiksi läheisiltä. Tuen ja avun saamisen vähentyminen näkyy huoltajien jaksamisen ja oman ajan löytämisen haasteina. Koronatilanteen nähtiin vaikuttavan positiivisesti siten, että perheiden yhteinen aika on lisääntynyt. Lapsiperheiden arki on rauhoittunut, kun aikaa on vietetty huomattavasti enemmän kotona. Korona on kuitenkin vaikuttanut negatiivisesti perheiden arkeen siten, että harrastustoiminta on keskeytynyt, ei ole voinut nähdä ystäviä tai sukulaisia ja se taas heijastuu sekä huoltajien että lasten ja nuorten hyvinvointiin. Koronan negatiiviset vaikutukset näkyvät osalla vastaajista myös työttömyytenä tai vähentyneinä työtunteina.

Maikkulan palvelukeskittymän alueella asuvat lapsiperheet nostivat esiin eniten kehittämistarpeita liittyen liikuntapalveluihin. Liikuntapalveluihin liittyen huoltajat kaipaavat enemmän harrastustoimintaa lähemmäksi sekä ulko- että sisäliikuntapaikkoja kaikenikäisille. Huoltajat nostivat esiin toiveen siitä, että nuorisopalveluita kehitettäisiin varmistamalla nuorille tiloja, jossa viettää aikaa sekä lisäämällä resursseja nuorisopalvelujen tueksi. Lisäksi huoltajat toivovat, että kaikille avoimia kerhoja olisi enemmän ja, että varhaiskasvatuspaikkoja lisättäisiin alueelle.

Maikkulan palvelukeskittymän alueen viihtyisyyttä lisääviksi tekijöiksi nimettiin luonnonläheisyys ja hyvät ulkoilumahdollisuudet sekä alueen rauhallisuus. Alueen viihtyisyyttä vähentää alueella havaittu levottomuus, kunnostamista vaativa ympäristö sekä epäsiisteys. Vastaajat toivoivat, että Maikkulan palvelukeskittymän alue on tulevaisuudessa turvallinen asuinalue, jossa yhteisöllisyys olisi läsnä esimerkiksi erilaisten matalan kynnyksen tapahtumien muodossa. Vastaajat toivovat, että julkisia tiloja hyödynnetään vapaa-ajan liikunnasta ja toimintaa varten, jotta kaikenikäisille voitaisiin tarjota monipuolisesti harrastusmahdollisuuksia. Vastaajat toivovat, että palvelut pysyvät vähintään samanlaisina, mutta esimerkiksi terveyspalveluita voisi tuoda lähemmäksi omaa asuinalueetta ja lähikoulun pysyminen alueella tulisi varmistaa. Alueella asuvat lapsiperheet näkevät tärkeänä, että alueen kehittäminen tapahtuu siten, että esimerkiksi lähimetsiä ja luontoa säädettäisiin mahdollisimman paljon.

JOHDANTO

Tämä avoin raportti on koottu lapsiperheiden kokemustiedon kartoitukseen vastanneiden perheiden vastauksista Maikkulan palvelukeskittymän alueella. Kartoitus toteutettiin yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ja Maikkulan palvelukeskittymän toimijoiden kanssa. Tämän raportin on tehnyt Oulun yliopiston kasvatustieteiden laaja-alaisessa maisteriohjelmassa opiskeleva Wilma Kallio osana maisterivaiheen harjoittelujaksoa. Maikkulan alueen huoltajilla oli mahdollisuus vastata 12.4. – 2.5.2021 välisenä aikana sähköiseen Webropol-kyselyyn. Kyselyyn vastasi yhteensä 186 huoltajaa. Alla oleva kuvio (KUVIO 1) havainnollistaa vastaajien jakautumista eri asuinalueiden mukaan.

KUVIO 1: Vastaajien jakautuminen asuinalueittain N=186

Lapsiperheiden arjen hyvinvointiin liittyviä asioita käsitellään raportin ensimmäisessä osassa. Ensimmäisessä osassa tarkastellaan koko alueen vastauksia yhteisesti. Jos aineistossa on noussut esiin merkittäviä alueellisia tai ikäkausiin liittyviä eroja, ne on tuotu esiin tekstissä. Kyselyssä huoltajia pyydettiin kertomaan omien kokemustensa perusteella, mitkä tekijät tuottavat iloa ja hyvinvointia lasten ja nuorten arkeen. Vastaajia pyydettiin kertomaan, mitkä tekijät tuottavat iloa ja hyvinvointia huoltajien arkeen. Lisäksi huoltajat saivat kertoa, mistä ovat saaneet apua ja tukea ja miten tuen ja avun mahdollisuuksia tulisi lisätä. Alla avataan tiivistysti myös koronatilanteesta aiheutuneita vaikutuksia lapsiperheiden arkeen.

Raportin toinen osa käsittelee perheiden kokemuksia liittyen alueen lapsiperhepalveluihin ja -toimintoihin. Kyselyssä huoltajia pyydettiin kertomaan, miten alueen palveluja ja toimintoja voitaisiin kehittää. Lisäksi huoltajilla oli mahdollisuus tuoda esiin näkemyksiään palveluihin liittyen vastaamalla, mitä mieltä ovat kyselyssä esitetyistä väittämistä.

Raportin kolmannessa osiossa käsitellään asuinyhteisöön ja elinympäristöön liittyviä tekijöitä. Kyselyssä huoltajia pyydettiin nimeämään alueen viihtyisyyttä lisääviä ja vähentäviä tekijöitä, miten he hyödyntäisivät julkisia tiloja ja mitä he tulevaisuudessa toivovat asuinalueelle. Lisäksi kyselyssä lapsiperheiltä tiedusteltiin halukkuutta osallistua asuinalueensa kehittämistyöhön ja yhteisölliseen toimintaan. Kolmas osio on jaettu kolmen eri asuinalueen mukaan, jotka ovat Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne, Lämsäjärvi-Knuutilänkangas ja Heikkilänkangas-Madekoski-Pikkarala.

MAIKKULAN PALVELUKESKITTYMÄ, KATRIINA NIINIMÄKI JA LEENA KALTIO

KIITOS lapsiperheiden kokemustiedon kartoitukseen osallistuneille perheille!

Lapsiperheiden kokemustiedon kartoitus toteutettiin Maikkulan palvelukeskittymän alueella keväällä 2021. Kyselyyn vastasi yhteensä 186 perhettä. Lämmin kiitos kaikille kyselyyn osallistuneille! Kartoituksen tulosten perusteella pyritään kehittämään Maikkulan alueen lapsi- ja perhepalveluita. Kehittämiskohteiden määrittely ja kehittämistyö käynnistyy syksyllä 2021.

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluissa toimitaan neljällä alueella: pohjoisella, keskisellä, itäisellä ja eteläisellä. Alueet jakautuvat palvelukeskittymiin, joissa toimitaan moniammatillisesti. Palvelukeskittymissä yhteistyötä tekevät päiväkodit, koulut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut, alueen hyvinvointipalvelut, seurakunta sekä järjestötoimijat. Alueellisen toiminnan tavoitteena on alueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen sekä alueen toimijoiden monialainen yhteistyö ja osallisuuden vahvistaminen. Maikkulan palvelukeskittymä kuuluu eteläiselle alueelle.

Maikkulan palvelukeskittymän (MAKE:n) vetäjät kutsuvat kokouksiin kaupungin peruspalveluiden toimijat sekä seurakuntien ja järjestöjen edustajat. Kokouksissa pohditaan alueen asukailta esille nousseita arjen hyvinvointia ja sujuvuutta tukevia toiveita sekä lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluihin ja toimintoihin liittyviä parannus- ja kehittämisehdotuksia.

Maikkulan palvelukeskittymä MAKE:n vetäjät:

Katriina Niinimäki, rehtori, Knuutilankankaan koulu

Leena Kaltio, päiväkodin johtaja, Maikkulan ja Kangaskontion päiväkodit

ARJEN HYVINVOINTI

Raportin ensimmäisessä osassa keskitytään lapsiperheiden arjen hyvinvointiin liittyviin asioihin. Huoltajia pyydettiin kertomaan lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavista asioista. Lisäksi vastaajat saivat kertoa huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia luovista asioista. Kyselyssä oltiin kiinnostuneita myös siitä, mistä huoltajat ovat saaneet apua itselleen tai perheelleen. Lisäksi huoltajia pyydettiin kertomaan, miten heidän mielestään tulisi lisätä tuen ja avun mahdollisuuksia.

LASTEN JA NUORTEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA TEKIJÖITÄ

Huoltajat arvioivat kyselyssä esiin nostettujen **lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavien asioiden** merkityksellisyyttä asteikolla ei ollenkaan tärkeä, melko tärkeä, tärkeä tai erittäin tärkeä. Lisäksi huoltajilla oli mahdollisuus nostaa esiin itse jokin iloa ja hyvinvointia tuottava tekijä kohdassa jokin muu. Alla oleva kuvio (KUVIO 2) havainnollistaa huoltajien vastauksia. Lapsiperheillä oli mahdollisuus tarkentaa omaa vastaustaan avoimeen tekstikenttään. Huoltajien vastausten mukaan kolme tärkeintä lapsille ja nuorille iloa ja hyvinvointia tuottavaa asiaa on merkitty kuvioon punaisella värillä.

	Ei ollenkaan tärkeä	Melko tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä
Perhe ja lähisuku	0 %	7 %	16 %	77 %
Ystävät ja kaverit	1 %	6 %	24 %	68 %
Terveys ja mielen hyvinvointi	0 %	2 %	12 %	85 %
Asuinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys	0 %	2 %	28 %	70 %
Mahdollisuus harrastuksiin ja kerhotoimintaan	2 %	17 %	41 %	40 %
Mahdollisuus mielekkääseen vapaa-ajantoimintaan	0 %	12 %	41 %	47 %
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	0 %	13 %	40 %	47 %
Toimivat kulku- ja liikenneyhteydet	4 %	18 %	40 %	38 %
Jokin muu	12 %	9 %	23 %	56 %

KUVIO 2: Lasten ja nuorten arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat tekijät N=186

Lasten ja nuorten tärkeimmäksi iloa ja hyvinvointia tuottavaksi asiaksi on arvioitu **terveys ja mielen hyvinvointi** (85 % vastaajista). Vastaajat kertoivat avovastauksissa, että terveys ja mielen hyvinvointi luovat koko elämän pohjan ja ne kannattelevat arkea. Vastaajat nostivat esiin erinäisiä tekijöitä, jotka haastavat terveyttä ja mielen hyvinvointia. Yksittäisissä vastauksissa nousi esiin ajan puute, kehittämistä vaativa julkinen terveydenhuolto, lastensuojelun palvelujen hidas saaminen ja henkilökohtaiset terveydelliset haasteet.

Toiseksi tärkeimpänä hyvinvointia ja iloa tuottavana tekijänä näyttäytyy **perhe ja lähisuku** (77 % vastaajista). Avovastauksissa huoltajat korostivat perheen ja lähisuvun merkitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta. Huoltajat kertoivat, kuinka perhe kannattelee arkea ja kuinka merkityksellistä läheisten läsnäolo on. Osa vastaajista nosti esiin sen, että valitettavasti lähisukulaiset asuvat kauempana ja erityisesti koronan tuoman poikkeustilanteen vuoksi heitä ei ole pystynyt tapaamaan niin paljon.

Kolmanneksi tärkeimpänä hyvinvointia ja iloa tuottavana asiana mainitaan **asuinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys** (70 % vastaajista). Avovastauksissa huoltajat näkevät asuinalueen turvallisuuden arkea kannattelevana asiana ja toivovat, että alueella pidettäisiin yhdessä lapsista huolta.

Valitessaan kohdan **jokin muu** huoltajat nostivat esiin varhaiskasvatuksen ja koulun merkityksen lasten ja nuorten arjen hyvinvointiin. Muutamassa vastauksessa huoltajat nostivat esiin koulun valintaan liittyviä asioita ja kuinka tämänhetkinen tapa valita koulu voi luoda haasteita, jos esimerkiksi lapset eivät pääse samaan

kouluun tai, että koulua täytyy vaihtaa tietyn luokan jälkeen. Yksittäisissä vastauksissa nostettiin esiin hyväkuntoisen asunnon tärkeys.

HUOLTAJIEN ARKEEN ILOA JA HYVINVOINTIA TUOTTAVIA TEKIJÖITÄ

Vastaajat arvioivat kyselyssä esiin nostettujen **huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavien asioiden** merkityksellisyyttä asteikolla ei ollenkaan tärkeä, melko tärkeä, tärkeä tai erittäin tärkeä. Lisäksi huoltajilla oli mahdollisuus nostaa esiin itse jokin iloa ja hyvinvointia tuottava tekijä kohdassa jokin muu tai tarkentaa omaa vastaustaan avoimeen tekstikenttään. Alla olevasta kuviosta (KUVIO 3) nähdään, miten huoltajat ovat arvioineet asioiden tärkeyttä hyvinvoinnin näkökulmasta. Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavista asioista kolme tärkeintä on merkitty punaisella värillä alla olevaan kuvioon.

	Ei ollenkaan tärkeä	Melko tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä
Perhe, parisuhde, koti	0 %	2 %	12 %	86 %
Läheiset, ystävät ja muut tukiverkostot	0 %	8 %	31 %	61 %
Terveys ja mielen hyvinvointi	0 %	2 %	14 %	84 %
Mielekäs työ / opiskelupaikka	0 %	8 %	37 %	55 %
Riittävä toimeentulo	0 %	5 %	42 %	53 %
Perheen, työn / opiskelun ja vapaa-ajan yhteensovittamisen mahdollisuus	0 %	4 %	43 %	53 %
Mahdollisuus omaan aikaan	2 %	16 %	41 %	41 %
Mahdollisuus harrastuksiin ja mielekkääseen vapaa-ajantoimintaan	0 %	21 %	49 %	29 %
Mahdollisuus yhteisölliseen toimintaan osallistumiseen	27 %	44 %	20 %	9 %
Elinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys	0 %	5 %	32 %	63 %
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	1 %	11 %	46 %	42 %
Toimivat kulku- ja liikenneyhteydet	4 %	23 %	43 %	30 %
Jokin muu	22 %	4 %	35 %	39 %

KUVIO 3: Huoltajien arkeen iloa ja hyvinvointia tuottavat tekijät N=186

Kun tarkastellaan kuviota kaikkien vastaajien näkökulmasta, tärkeimmäksi hyvinvoinnin kannalta nousee **perhe, parisuhde ja koti** (86 % vastaajista). Avovastauksissa nousee esiin, että hyvinvointia ja iloa tuottaa se, että kotona kaikki asiat ovat kunnossa. Vastauksissa huoltajat kertoivat hyvinvointia heikentävistä tekijöistä kuten haasteista parisuhteessa. Vaikka perhetilanteessa olisi haasteita, nähdään perhe kuitenkin arkea kannattelevana tekijänä.

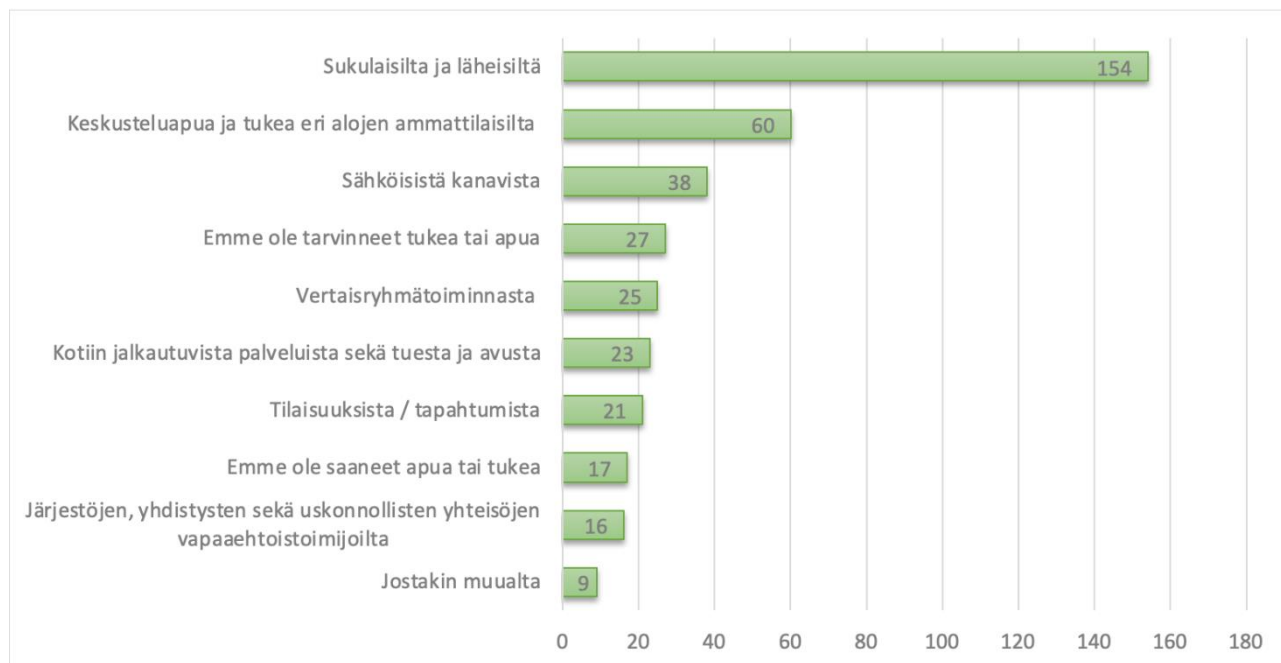
Seuraavaksi tärkeimpänä näyttäytyy **terveys ja mielenhyvinvointi** (84 % vastaajista). Vastaajat nostivat esiin oman ajan merkityksen hyvinvoinnin kannalta ja kuinka haastavaa oman ajan löytäminen oli. Terveysteen liittyvät asiat korostuivat erityisesti perheissä, joissa läsnä oli yksi huoltaja. Mielen hyvinvointiin tuen ja avun saamisen kokemuksiin liittyen huoltajien vastauksissa nousi esiin vaihtelua. Yksittäisissä vastauksissa kerrottiin, että tukea oli saatu tarpeen mukaan, kun taas osa koki tuen ja avun saamisen haastavaksi.

Terveyden ja mielen hyvinvoinnin jälkeen tärkeimpänä näyttäytyy **elinympäristön turvallisuus ja viihtyisyys** (63 % vastaajista). Avovastauksissa huoltajat kokivat elinympäristön turvallisuuden merkittäväksi tekijäksi, mutta osa vastaajista kertoi, että turvallisuuden tunnetta heikensi alueella esiintyvä levottomuus.

Avovastauksissa huoltajat nostivat esiin yksittäisiä joitakin muita tekijöitä, jotka tuottivat arkeen iloa ja hyvinvointia. Näitä tekijöitä olivat lähiluonto, ulkoilumahdollisuudet, hyväkuntoinen asunto, lähialueen perheisiin tutustuminen ja lapsille tekemisen mahdollisuudet.

TUEN JA AVUN SAAMISEN KANAVIA

Kyselyssä huoltajia pyydettiin kertomaan, **mistä he ovat saaneet tukea ja apua itselleen tai perheelleen** sitä tarvittaessa. Kyselyssä esitettiin vaihtoehtoja, joista vastaajat saivat valita. Kuvio 4 (KUVIO 4) havainnollistaa, mistä kaikkialta lapsiperheet ovat saaneet tukea tai apua. Vastaajille annettiin mahdollisuus tarkentaa omaa vastaustaan avoimeen kenttään.

KUVIO 4: Tuen ja avun saamisen kanavia vastaajien määrä 185, valittujen vastausten lukumäärä 390

Tärkeimpänä avun ja tuen antajana näyttäytyvät **sukulaiset ja läheiset** (N=154). Myös avovastauksissa sukulaiset ja läheiset tuen ja avun antajina nousevat merkittävään asemaan. Vastaajat kertoivat saaneensa apua isovanhemmilta, ystäviltä ja muilta lähisukulaisilta. Perheet olivat saaneet esimerkiksi lapsenhoitoapua, ruoanlaittoapua sekä yleisesti apua ja tukea jokapäiväiseen elämään.

Keskusteluapu ja tuki eri alojen ammattilaisilta nousi esiin toiseksi tärkeimpänä tuen ja avun antajana (N=60). Avovastauksissa vastaajat kertoivat saaneensa keskusteluapua esimerkiksi neuvolasta, perheneuvonnasta, varhaiskasvatuksesta ja koulusta.

Sähköisistä kanavista (N=38), kuten netin keskustelupalstoilta ja kaupungin sivuilta saatu tieto näyttöytyi kolmanneksi merkittävimpana tuen ja avun saamisen kanavana. Avoimissa vastauksissa sähköisistä kanavista nostettiin esiin keskustelupalstat ja sosiaalinen media yleisesti.

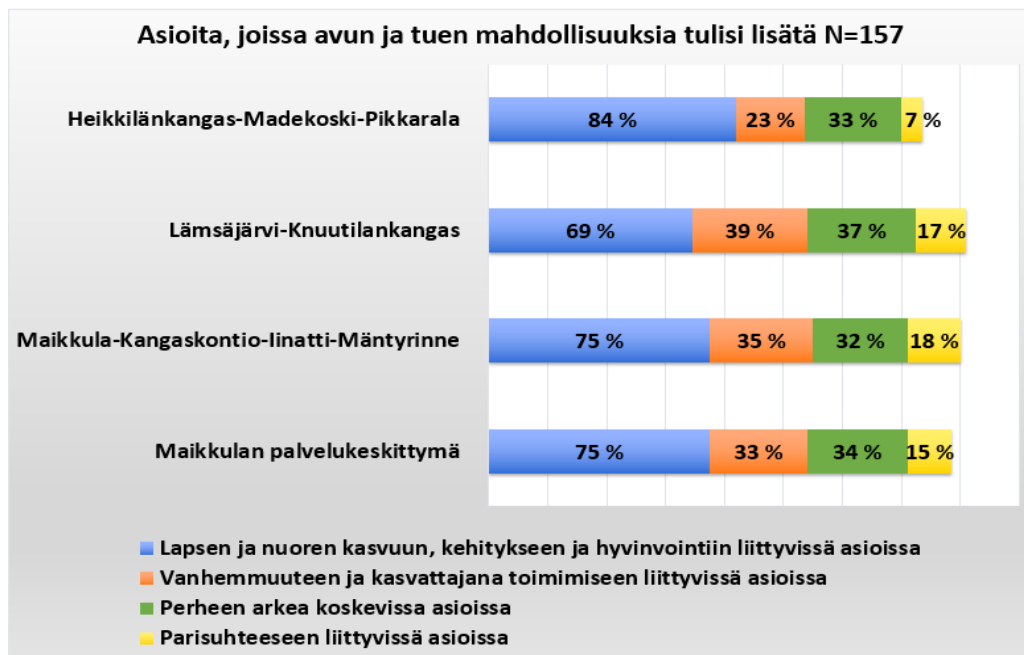
Avoimissa vastauksissa huoltajilla oli mahdollisuus kertoa mistä ovat saaneet tukea, kun ovat valinneet tuen ja avun saamiseksi **jostakin muualta**. Vastaajat kertoivat saaneensa apua ja tukea ystäviltään, yksityisistä palveluista, terapeuteilta, järjestöiltä ja sairaalasta. Kuviosta 4 on nähtävissä myös, että 17 lapsiperhettä kertoi, ettei ole saanut apua tai tukea.

ASUINALUEEN LAPSIPERHEIDEN TUEN JA AVUN MAHDOLLISUUKSIEN LISÄÄMINEN

Kyselyssä huoltajia pyydettiin kertomaan, miten heidän mielestensä asuinalueella voitaisiin lisätä lapsiperheiden avun ja tuen mahdollisuuksia siten, että ne tukisivat lapsiperheitä nykyistä paremmin. Huoltajat saivat valita alla luetelluista, ennalta määritetyistä teemoista haluamansa yhden tai useamman vaihtoehdon:

- lapsen ja nuoren kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät asiat,
- vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen liittyvät asiat,
- perheen arkea koskevat asiat sekä
- parisuhteeseen liittyvät asiat.

Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus täydentää vastaustaan avoimeen tekstikenttään. Kuviosta 5 (KUVIO 5) nähdään, mihin teemoihin liittyen huoltajat kaipaavat lisää avun ja tuen mahdollisuuksia.

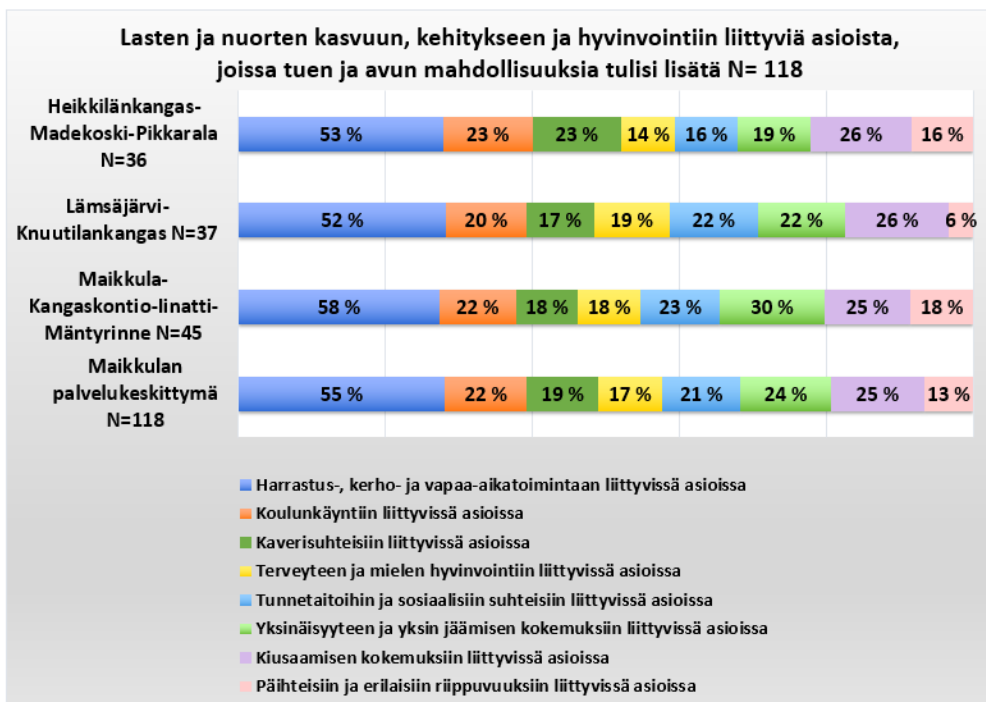

KUVIO 5: Asioita, joissa avun ja tuen mahdollisuuksia tulisi lisätä N=157

Kuviosta nähdään, että lapsiperheet kaipaavat eniten tukea **lapsen ja nuoren kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa** (75 % vastaajista). Toiseksi eniten huoltajat kaipaavat tukea ja apua **perheen arkea koskeviin asioihin** (34 % vastaajista). **Kolmanneksi eniten vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen liittyvissä asioissa** (33 % vastaajista).

Maikkulan koko palvelukeskittymää tarkastellessa nähdään, että lapsiperheet kaipaavat toiseksi eniten tukea perheen arkea koskeviin asioihin. Ikäkausittaista vaihtelua nousi esiin sen suhteen, että Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne alueella asuvat nuorten huoltajat kaipaavat toiseksi eniten tukea vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen. Myös alakouluikäisten lasten huoltajat Lämsäjärvi-Knuutilankangas alueella kaipaavat toiseksi eniten tukea vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen. Seuraavissa luvuissa avataan tarkemmin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä tuen ja avun tarpeita.

Lasten ja nuorten kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin toivottua tukea ja apua

KUVIO 6: Lapsen ja nuorten kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyviä asioita, joissa tuen ja avun mahdollisuuksia tulisi lisätä N=118

Yllä olevassa kuviossa 6 (KUVIO 6) avataan tarkemmin **lapsen ja nuoren kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyviä** tuen ja avun tarpeita. Lasten ja nuorten kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyen Maikkulan palvelukeskittymän alueella asuvat lapsiperheet kaipaavat enemmän tukea ja apua **harrastus-, kerho- ja vapaa-aikatoimintaan liittyvissä asioissa** (55 % vastaajista). Avovastauksissa vastaajat kaipasivat enemmän monipuolista ja matalan kynnyksen harrastustoimintaa omalle asuinalueelle. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa nousi esiin toive kerhoista, kuten esimerkiksi liikuntakerhoista, vauvakerhoista ja tiedekerhoista. Vastauksissa tuotiin esiin myös toive koulupäivän jälkeisen toiminnan kehittämistä.

”Lisää harrastus-, kerho- ja vapaa-aikan toimintaa kaikenikäisille. Sellaista, johon myös vähävaraisten perheiden lapsilla ja nuorilla on varaa.”

”Tarjontaa nähtävästi on ihan mukavasti ja on tärkeää, että sitä tarjotaan alueen tiloissa, ei jossain keskustassa tai muissa kaupunginosissa.”

Seuraavaksi eniten huoltajat kaipaavat lisää tukea ja apua **kiusaamisen kokemuksiin liittyviin asioihin** (25 % vastaajista). Avovastauksissa huoltajat nostivat esiin, että koululla on merkityksellinen rooli esimerkiksi kiusaamiseen puuttumisessa ja lisäksi he korostivat ennaltaehkäisevää työskentelyä kiusaamisen poistamiseksi. Vastaajat korostivat myös varhaista ja välitöntä puuttumista kiusaamiseen.

”Herkemmin puututaan kiusaamiseen ja ollaan valmiita ottamaan järeämpiä toimia käyttöön, kiusaamisen lopettamiseksi.”

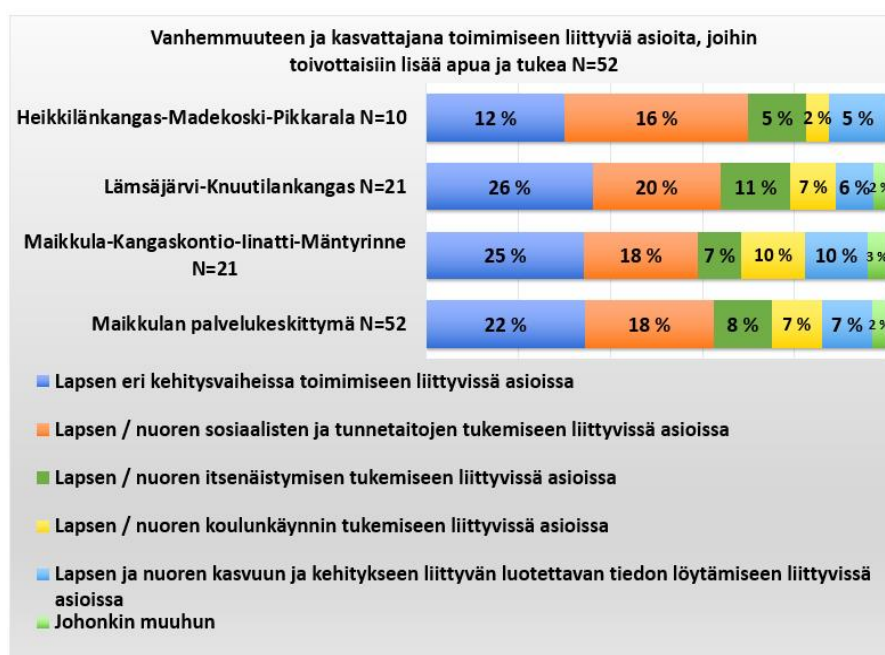
Kolmanneksi eniten kaivataan tukea **yksinäisyyteen ja yksin jäämisen kokemuksiin liittyvissä asioissa** (24 % vastaajista). Avovastauksissa huoltajat nostavat esiin, kuinka tärkeää on tarkastella yksinäisyyteen ja yksin jäämiseen liittyviä asioita. Vastaajat totesivat, että erityisesti koulussa on tärkeää käsitellä ja puuttua tilanteisiin, joissa joku jää yksin. Muutamassa vastauksessa mainittiin aikuisten läsnäolon merkityksellisyys, jotta edellä mainitun kaltaiset tilanteet voidaan havaita. Yksittäisissä vastauksissa kaveritoiminta, vertaistuki ja verkostot nähtiin keinoina yksinäisyyden tunteen vähentämiseksi.

” Korona-aika on yksinäistä, missä esim. etäperhekahvilat, muskarit ym.? Jos näitä on, tiedotusta ei ainakaan ole tarpeeksi.”

” Nämä ovat tärkeitä ja ajankohtaisia asioita aina, vaikkei ongelmia esiintyisikään. Ns. ennaltaehkäisevä oppilaiden yhteisöllinen kasvatus ja toiminta.”

Terveys ja mielenhyvinvointi nostettiin tärkeimmäksi lasten ja nuorten arkeen hyvinvointia ja iloa tuottavaksi tekijäksi kuviossa 2. Kuviossa 6 nousee esille useita terveyteen ja mielen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, kuten kiusaaminen, yksinäisyys, tunnetaidot ja sosiaaliset suhteet. Alueellisesta näkökulmasta huoltajien vastauksia tarkasteltaessa merkittävää vaihtelua vastauksissa ei tule esille, mutta ikäkausittaisesta näkökulmasta katsottuna vaihtelua tulee jonkun verran esiin. Esimerkiksi Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne alueella alakouluikäisten huoltajat kaipaavat eniten tukea harrastuksiin liittyen, mutta toiseksi eniten kaivataan apua ja tukea koulunkäyntiin ja kolmanneksi eniten päihteisiin liittyviin asioihin. Heikkilänkangas-Madekoski-Pikkarala alueella alle kouluikäisten lasten huoltajat kaipaavat harrastustoimintaan liittyvien asioiden jälkeen enemmän tukea ja apua koulunkäyntiin, kaverisuhteisiin ja tunnetaitoihin sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä asioissa.

Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen toivottua tukea ja apua

KUVIO 7: Vanhemmuuteen ja kasvattajana toimimiseen liittyviä asioita, joihin toivottaisiin lisää apua ja tukea N=52

Yllä oleva kuvio 7 (KUVIO 7) havainnollistaa **vanhemmuuden tukeen liittyviä asioita**. Kuvioista nähdään, että Maikkulan palvelukeskittymän alueella asuvat lapsiperheet kaipaavat **lapsen eri kehitysvaiheissa toimimiseen liittyviin asioihin** enemmän tukea ja apua. Huoltajat kaipaavat tietoa esimerkiksi siitä, minkälainen käytös on tyypillistä tietynä kehityskautena. Avovastauksissa huoltajat nostivat esiin tarpeen erilaisista huoltajien vertaisryhmistä. Vertaisryhmät voisivat olla alueellisia ja niitä voisi järjestää esimerkiksi päiväkodin ja koulun kautta. Vertaisryhmät mahdollistaisivat muiden saman ikäisten lasten huoltajien kanssa kokemusten vaihdon sekä arjen haasteisiin vertaistuellisten ratkaisujen hakemisen.

”Vanhempainiltoja myös päiväkodissa varhaiskasvatukseen osallistuvien vanhemmille. Näistä myös avoimia webinaareja.”

”Koulusta linkki esim. MLL:n sivuille ikätason mukaiseen tekstiin. Tietoa vaikka Wilman kautta. Ope laittaa: Hox Hox kannattaa lukea, millainen on esim. 12 .v ja linkkejä: arjen haasteissa ota yhteyttä tähän ja tähän numeroon.”

Seuraavaksi eniten toivotaan lisää tukea **lapsen ja nuoren sosiaalisten ja tunnetaitojen tukemiseen**. Avovastauksissa vastaajat kaipasivat lisää tietoa siitä, miten lasta voidaan tukea näiden asioiden parissa ja mistä tietoa löytyy. Avovastauksissa nousi esiin koulun merkitys lasten ja nuorten sosiaalisten ja tunnetaitojen tukemisessa. Osa vastaajista nostikin esiin, että sosiaalisia ja tunnetaitoja voitaisiin tukea lisäämällä taitojen käsittelyä koulussa ja tätä tuettaisiin kouluttamalla opettajia ja tarjoamalla heille asiaa käsitteleviä materiaaleja.

” Koulutusta, tietoja ja infoa enemmän sekä vanhemmille että lapsille.”

”Koulussa jotenkin tämä hoituu. Tunnetaitojen harjoittelua. Pohdintoja. Draamaa. Yhdessä tehden.”

Huoltajien vastaukset olivat alueellisesti muuten yhteneväisiä, mutta Heikkilänkangas-Madedoski-Pikkarala alueen huoltajat kaipasivat eniten tukea lapsen ja nuoren sosiaalisten ja tunnetaitojen tukemiseen liittyvissä asioissa muista alueista poiketen. Muilla alueilla huoltajat kaipasivat eniten apua ja tukea liittyen lapsen eri kehitysvaiheisiin liittyen.

Perheen arkeen toivottua tukea ja apua

KUVIO 8: Perheen arkea koskevia asioita, joissa tuen ja avun mahdollisuuksia tulisi lisätä N=53

Yllä olevassa kuviossa 8 (KUVIO 8) nostetaan esiin perheiden arkeen liittyviä tuen ja avun tarpeita. Lapsiperheet kaipaavat eniten tukea ja apua **omaan tai puolison jaksamista koskeviin asioihin** (13 % vastaajista). Avovastauksissa huoltajat kertoivat kaipaavansa oman tai puolison jaksamisen tueksi esimerkiksi lastenhoitopalveluja.

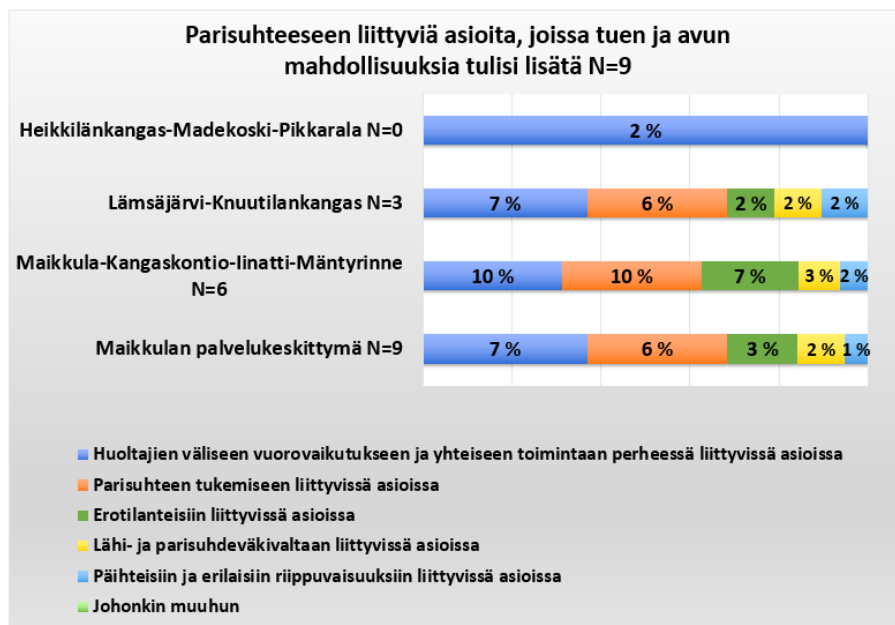
” Lastenhoito- tai siivousapua kohtuullista korvausta vastaan.”

Seuraavaksi eniten vastaajat kaipaavat apua ja tukea **arjen hallintaan liittyvissä asioissa** sekä **perheen yhteisistä pelisäännöistä sopimiseen liittyvissä asioissa** (10 % vastaajista). Yksittäisissä avovastauksissa liittyen perheen yhteisistä pelisäännöistä sopimiseen nostettiin esiin tarve keskustella yhdessä liittyen ruutuaikeihin ja muihin perheen pelisääntöihin, kuten kotiintuloaikoihin tai siihen, miten sosiaalisessa mediassa käyttäytään. Eräässä vastauksessa nousee esiin toive esimerkiksi MLL:n koosteesta, joka sisältäisi hyväksi todettuja käytäntöjä.

” Päiväkodin ja koulun (luokan) yhteisesti sovittuja ruutuajkoja ja somekäyttämistä.”

Ikäkausittaista vaihtelua nousi esiin siten, että Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne alueen nuorten huoltajat kaipasivat eniten tukea perheen yhteisistä pelisäännöistä sopimiseen liittyviin asioihin ja toiseksi eniten liittyen perheen elämäntilanteen muutoksiin. Heikkilänkankaan alle kouluikäisten ja nuorten lasten vanhemmat nostivat esiin erityisesti vertaistuen mahdollisuuteen liittyvän tuen tarpeen.

Parisuhteeseen toivottua apua ja tukea

KUVIO 9: Parisuhteeseen liittyviä asioita, joissa tuen ja avun mahdollisuuksia tulisi lisätä

Parisuhteeseen liittyviä tuen tarpeita nostetaan esiin yllä olevassa kuviossa 9 (KUVIO 9). Vastaajat kaipaavat eniten tukea **huoltajien väliseen vuorovaikutukseen ja yhteiseen toimintaan perheessä** liittyvissä asioissa. Yksittäisissä avovastauksissa nousi esiin tiedon ja tuen tarve oikeiden päätösten tekemisen tueksi.

” Helposti saatavilla oleva alueellinen työntekijä, jonka puheille voisi hakeutua matalalla kynnyksellä.”

Seuraavaksi eniten tukea kaivataan **parisuhteen tukemiseen liittyvissä asioissa** (6 % vastaajista). Eräässä vastauksessa mainittiin, että parisuhteeseen liittyviä asioita voitaisiin tukea vahvistamalla peruspalveluja kuten perheneuvontaa.

KORONATILANTEEN VAIKUTUKSIA LAPSIPERHEIDEN ARKEEN JA HYVINVOINTIIN

Kyselyssä oltiin kiinnostuneita kolmen avokysymyksen avulla koronatilanteen aiheuttamista vaikutuksista vastaajaperheiden arkeen ja hyvinvointiin. Huoltajilta kysyttiin, miten koronatilanteen vaikutukset ovat näkyneet perheen arjessa, millaista koronatilanteeseen liittyvää apua ja tukea perhe tarvitsee tai tarvitsisi ja oliko tuen tarpeisiin helppo löytää tai saada apua. Koronatilanteen vaikutuksista kertoi avovastauksissa yhteensä 146 lapsiperhettä. Huoltajien vastauksista keskeisemmin esiin nousseita kokemuksia käydään läpi seuraavissa alaluvuissa.

KORONATILANTEEN VAIKUTUKSET PERHEEN ARKEEN

Vastaajat nostivat esiin **koronatilanteen positiivisista vaikutuksista** perheen yhteisen ajan lisääntymisen ja se nousi esiin suurimmassa osassa vastauksista. Vastaajien mukaan yhdessäolon lisääntyminen oli vahvistanut heitä perheenä. Rajoitusten myötä matkustaminen ja perheiden arjen kiireet olivat vähentyneet. Perheet kertoivat viettäneensä runsaasti aikaa kotona. Lisäksi vastaajat kertoivat viettäneensä enemmän aikaa ulkona yhdessä perheenä.

”Minun ja lasteni lämpimät suhteet ovat muuttuneet vieläkin syvemmiksi ja lämpimimmäksi. Arvomaailma on tarkentunut ja parantunut entisestään.”

Osa vastaajista nosti esiin etätyöskentelyyn liittyviä hyötyjä esimerkiksi sen suhteen, että huoltajat pystyivät olemaan paremmin läsnä lasten arjessa ja auttamaan toinen toistaan arjen keskellä. Etätyöt ovat myös lisänneet arjen rauhallisuutta, kun osassa lapsiperheistä toinen huoltaja työskentelee kotoa käsin. Muutama huoltaja mainitsi arjen rauhoittumisen ja menojen vähentymisen heijastuneen myönteisellä tavalla lapsen hyvinvointiin.

”Pysyy jyvällä lapsen oppimisesta kouluaineiden kanssa.”

”Lapsi ollut hyväntuulinen.”

Koronatilanteen negatiiviset vaikutukset näkyivät monen lapsiperheen arjessa eristäytymisenä ja sosiaalisten kontaktien vähenemisenä. Lapsiperheet kertoivat kuinka olivat tavanneet merkittävästi vähemmän sukulaisiaan ja ystäviään koronan myötä. Vertaistuen saaminen oli vähentynyt samalla kun sosiaaliset kontaktit olivat jääneet vähälle. Sosiaalisten kontaktien vähenemisen myötä vanhempien on ollut haastavaa saada omaa aikaa tai yhteistä aikaa kumppanin kanssa, koska lapsenvahdiksi ei ole uskaltanutkaan pyytää esimerkiksi isovanhempia. Vastauksissa huoltajat nostivat esiin, kuinka korona oli vaikuttanut negatiivisesti lapsiin ja nuoriin esimerkiksi siten, että heilläkään ei ollut mahdollista nähdä kavereitaan. Yksittäiset vastaajat pohivat koronarajoitusten vaikutuksia lasten näkökulmasta esimerkiksi nostamalla esiin, kuinka nuoret eivät ole saaneet olla nuoria ja pohivat, miten pienen lapsen kaverisuhteet kehittyvät tällaisina aikoina.

” Käytännössä ollaan mökkiädytty, päiväkotia ja työ ovat ainoat sosiaaliset kontaktit ja tämä vaikuttaa henkiseen hyvinvointiin.”

”Arjen pienet ilot eli esim. kahviloissa käynti jäänyt välistä. Lapselle kuitenkin opettava kokemus sinällään. Nuorin lapsi on nähnyt vieraita ihmisiä vain maskit naamalla. Ei ilmeitä, ei eleitä, surullista.”

Vastauksista on nähtävissä, että eristäytymisestä aiheutuva sosiaalisten kanssakäymisten vähentyminen on kuormittanut osaa huoltajista sekä henkisesti että fyysisesti. Oman ajan löytämisen haasteet alkavat heijastumaan negatiivisesti hyvinvointiin. Yksittäisissä vastauksissa nousi esiin, että huoltajia oli kuormittanut se, että kaikilla ei ollut tukiverkostoa samassa kaupungissa ja koronan myötä ei oltu päässyt käymään normaalisti arjessa auttavien läheisten luona. Lisäksi koronarajoitusten vuoksi monen huoltajan ja lapsen harrastustoiminta oli keskeytynyt.

”Yhteisöllinen toiminta ja harrastustoiminta katkolla, sitä olisi nyt kaivattu. Vauvavuoden vertaistukea myös kaivattu, missä esim. oman alueen etäkokoonnotukset ovat.”

Avovastauksissa nousi esiin, että korona oli vaikuttanut osaltaan negatiivisesti siihen, että osan vastaajien työtilanne oli muuttunut koronan vuoksi. Korona myötä osan työt olivat vähentynyt tai loppuneet kokonaan, osa siirtynyt etätöihin ja yksittäisen vastauksen mukaan työt olivat muuttuneet kuormittavammaksi. Muutama vastaaja kertoi etätöiden tuntuneen kuormittavalta, koska työmäärä oli saattanut lisääntyä ja kotona ei aina ollut samanlaista työskentelyrauhaa kuin työpaikalla. Yksittäisissä vastauksissa nousi esiin etäkouluun liittyviä kommentteja, joissa mainittiin etäkoulun tuntuneen haastavalta.

”Etätyöt liian helppoja uppoutua myös vapaa-ajalla.”

”Etäkoulu kuormittaa, mutta ohjaa myös yhteiseen tekemiseen.”

KORONATILANTEeseen TOIVOTTUA APUA JA TUKEA

Avovastauksissa 43 lapsiperhettä kertoi koronatilanteeseen toivotusta avusta ja tuesta. Vastaajat kertoivat kaipaavansa lastenhoitoapua ja sellaisen toiminnan järjestämistä, johon lapset voisivat osallistua. Vastauksissa nousi esiin tarve huoltajien omalle ajalle. Lastenhoitoapu sekä ohjattu ja valvottu toiminta mahdollistaisi huoltajille mukaan omaa aikaa. Yksittäisissä vastauksissa nousi esiin tuen tarve etäopetukseen, jos sellaiseen vielä joudutaan ja joustavuuden tarve päiväkodilta. Muutama vastaaja kertoi kaipaavansa tai saavansa apua ja tukea erinäisiltä tahoilta omaan mielen hyvinvointiinsa. Yksittäisissä vastauksissa nostettiin esiin myös taloudellisen tuen tarve.

”Vanhemmilla ei ole lainkaan hengähdyshetkiä arjen pyörittämisestä. Oulunsalossa ja Haukiputaalla toimiva lasten ”ulkoilutus” palvelu olisi hyvä meilläkin.”

”Varamummoa, naapuriapua, yhtä turvallista aikuista lisäsilmäpariksi katsomaan hitusen lasten perään.”

Suurella osalla vastaajista ei ollut kokemuksia avun ja tuen löytämisestä ja saamisesta. Vain muutama vastaajista kertoi saaneensa tukea. Avun ja tuen saamisen kokemuksista kertovat huoltajat, kuvasivat avun löytämisen ja saamisen olleen hankalaa.

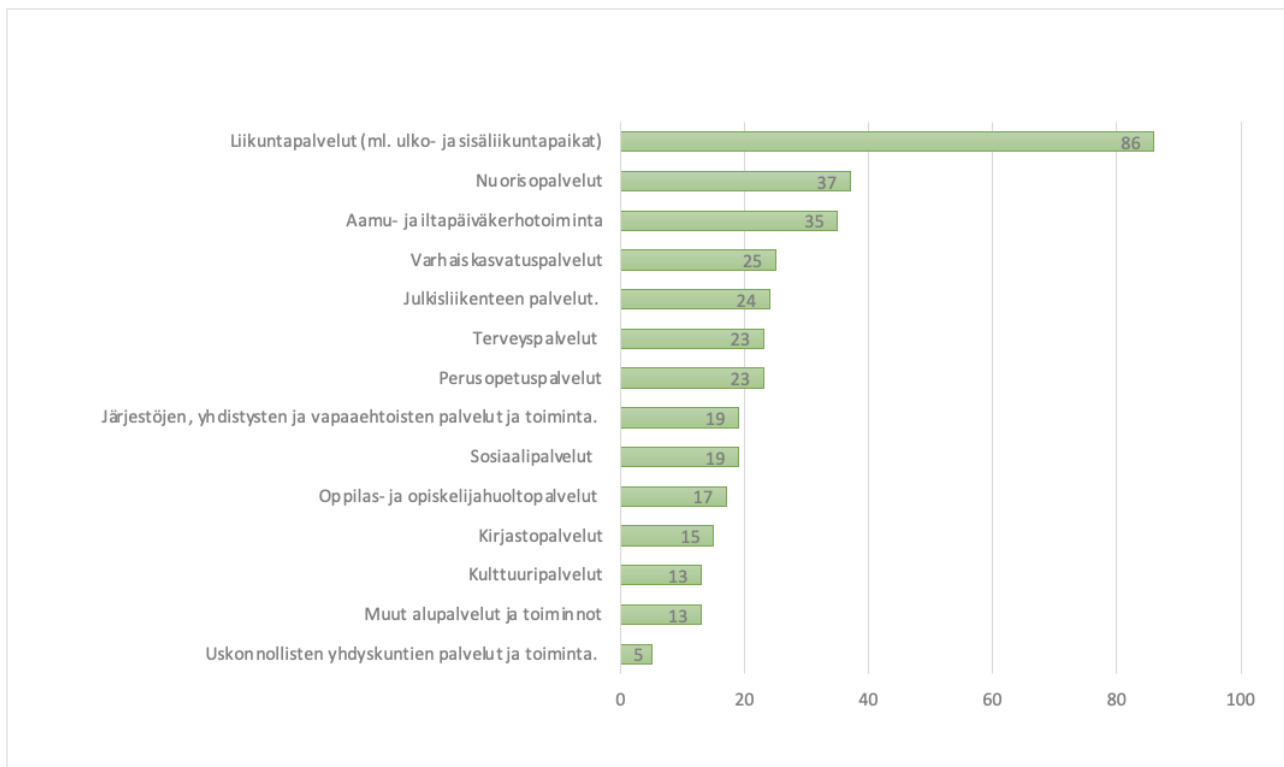
”Perhetyön saaminen hidasta.”

PERHEIDEN KOKEMUKSIA ALUEEN LAPSIPERHEPALVELUISTA JA –TOIMINNOISTA

Raportin toinen osa käsittelee lapsiperheiden kokemuksia oman asuinalueensa lapsi- ja perhepalveluista sekä -toiminnoista.

PALVELUITA JA TOIMINTOJA KOSKEVAT KEHITTÄMISIDEAT

Kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan, miten alueen lapsi- ja perhepalveluita sekä -toimintaa tulisi kehittää, jotta ne tukisivat lapsiperheen arjen sujuvuutta ja hyvinvointia. Vastaajilla oli mahdollisuus täydentää omaa vastaustaan avoimeen tekstikenttään. Alla olevassa kuviossa (KUVIO 10) havainnollistetaan kaikkien vastaajien esiin nostamia kehittämisisideoita lapsi- ja perhepalveluihin sekä -toimintoihin liittyen. Ikäkausitaista vaihtelua on sen suhteen, että Heikkilänkangas-Madecoski-Pikkarala alueella asuvat alle kouluikäisten lasten huoltajat mainitsevat liikuntapalvelujen jälkeen toiseksi eniten vastauksissa varhaiskasvatuspalvelut. Lämsäjärvi-Knuutilankangas alueella alle kouluikäisten ja nuorten huoltajien vastauksissa nousee esiin toiseksi eniten perusopetuspalvelut.

KUVIO 10: Vastaajien tunnistamat alueen lapsi- ja perhepalveluja ja -toimintoja koskevat kehittämistarpeet. Kaikki vastaajat N=144, valittujen vastausten lukumäärä 354

Liikuntapalveluihin liittyvissä avoimissa vastauksissa nostettiin runsaasti esiin ajatuksia ja toiveita siitä, miten liikuntapaikkoja voitaisiin lisätä tai kehittää sekä sisätiloissa että ulkona. Huoltajat kaipasivat enemmän sisäliikuntapaikkoja kaikenikäisille. Lisäksi huoltajat toivoivat harrastustoimintaa lähemmäksi omaa asuinaluetta. Esimerkiksi kuntosalin sekä ohjatun toiminnan tarve nousi esiin useassa vastauksessa. Alueelle toivottiin myös enemmän kerhoja, joihin lapset voisivat osallistua. Vastaajat halusivat alueellensa enemmän ulkoliikuntapaikkoja. Ulkoliikuntapaikkojen suhteen huoltajat toivoivat ulkokuntosalia ja yleisesti sitä, että kuntovälineitä voisi olla leikkikenttien yhteydessä. Ulkokuntosalin lisäksi vastaajat toivoivat, että leikkikenttiä voitaisiin monipuolistaa ja että lapsille voitaisiin järjestää ohjattua liikuntaa tai ulkoleikkitoimintaa. Huoltajat toivoivat, että talvella luistelukentät jäädytetään ajoissa ja, että niistä pidettäisiin huolta.

”Maikkulaan esim. Kolehmaisen puiston kunnostaminen skeitti/skuuttiparkiksi Hollihaan puiston tyyliin: makkaranpaistopaikka ja skuutti ”rata” ja avara puisto missä heittää, vaikka frisbeetä tai pitää piknikkiä.”

”Liikuntapaikkojen käyttö matalalla kynnyksellä. Esim. sulkapallovuoroja ja muita liikuntavuoroja koulujen saleihin ilta-aikaan. Nyt kaikki lähikoulujen iltavuorot on varattu salibandyjoukkueille.”

Nuorisopalveluiden osalta tärkeimpänä nähtiin se, että nuorille järjestettäisiin toimintaa ja että nuorille olisi olemassa paikkoja, jossa nuoret voisivat viettää aikaa. Huoltajat näkivät merkityksellisenä sen, että nuorisotilat pidettäisiin auki ja, että nuorisopalveluihin saataisiin enemmän resursseja.

”Enemmän nuorille harrastus-, kerho- ja vapaa-ajan toimintaa, joka olisi maksutonta ja siten myös vähävaraisten perheiden nuorilla mahdollisuus päästä mukaan.”

”Pidetään ennallaan, ei supisteta. Tekevät tosi tärkeää työtä nuokkarilla. Lisää resursseja heille, jos hoksaavat mitä vain pyytää, sillä kuuntelevat oikeasti lapsia ja nuoria, ja tietävät mitä nuo tarvitsevat.”

Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan suhteen tärkeimpänä asiana nousi esiin huoltajien toiveet sekä aamu- että iltapäiväkerhotoiminnan lisäämisestä. Esimerkiksi aamupäiväkerhoa toivottiin takaisin ja tärkeänä nähtiin, että lapsilla olisi paikka iltapäivällä, jossa voisi tehdä esimerkiksi läksyjä tai muuten olla turvallisessa paikassa. Huoltajat korostivat, että kaikilla tulisi olla mahdollisuus osallistua kerhotoimintaan ja, että kerhoihin osallistuminen voisi olla kaikille ilmaista. Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta näyttäytyi tärkeänä palveluna, joka tukee perheiden työssä käymistä.

”Aikuisille mielenrauhaa tehdä työnsä, kun pikkukoululaiset ovat aikuisen valvonnassa.”

”Jotain kerhoa/harrastusta myös niille, joilla ei ole pääsyä ip-toimintaan.”

Varhaiskasvatuspalveluita tuottavia yksiköitä kaivattiin lisää. Huoltajat toivoivat, että lähipäiväkotiin pääseminen toteutuisi ja sen mahdollistaisivat uudet päiväkodit tai varhaiskasvatuspaikkojen lisääminen. Avoumissa vastauksissa nousi esiin myös ajatuksia liittyen varhaiskasvatuksessa järjestettävään toimintaan. Varhaiskasvatuspalveluita toivottiin kehitettävän lapsi- ja perhelähtöisestä näkökulmasta.

”Riittävä henkilökuntamäärä, turvallisia aikuisia ja läsnäoloa.”

Julkisliikenteen palveluita tulisi kehittää vastaajien mielestä. Vähintäänkin bussit tulisi kulkea samalla tavalla kuin nyt, mutta vastauksissa korostui toive useammin kulkevista bussivuoroista. Vastaajat toivoivat myös, että bussiyhteyksien lisäämistä ja bussiyhteyksien parempaa yhteensovittamista.

”Vaihtoehtoiset reitit ja linjat bussiyhteyksiin.”

”Tiheämmin kulkevat linkkuvuorot. Esim. jos tulee hieman kauempaa, joutuu varaamaan matkaan aikaa (tai bussien välillä odotteluun).”

Perusopetuspalveluiden osalta vastaajien mukaan tulisi mahdollistaa pienemmät luokkaryhmät, joissa olisi enemmän sekä opettajia että mahdollisesti erityisopettajia ja avustajia. Huoltajat kokivat, että pienemmät ryhmäkoot edesauttaisivat rauhallisen oppimisympäristön syntymistä ja varmistaisivat myös sen, että jokainen oppilas saisi koulupäivän aikana tarvitsemansa ohjauksen. Vastaajien mukaan lähikoulut tulisi säilyttää

ja palvelut tulisi toteuttaa siten, että jokainen lapsi pääsisi omaan lähikouluunsa. Huoltajat nostivat myös esiin, että koulussa pitäisi pystyä vastaamaan lasten ja perheiden tarpeisiin.

”Koulu olisi oikeasti lähikoulu ja raja olisi koulusta ympäröimäinen eikä mikään tie linjana.”

Terveyspalveluita tulisi kehittää vastaajien mukaan siten, että palveluita olisi saatavilla omalla alueella sen sijaan, että palveluiden perässä joutui kulkemaan toiselle puolelle kaupunkia. Vastaajat toivoivat myös lisäresursseja perheneuvontaan, psykologien määrään ja yleisesti mielenterveyspalveluihin.

”Nopea ja matalan kynnyksen pääsy palveluihin tarvittaessa.”

Järjestöjen, yhdistysten ja vapaaehtoisten palveluihin ja toimintaan liittyvissä vastauksissa nousi esiin tarve MLL:n lastenhoitopalveluista sekä yleisesti lastenhoidosta ja siivousavusta kohtuullisella korvauksella. Asuinalueella asuvat lapsiperheet toivoivat myös Maikkulan asukastupaa takaisin. Vastaajat toivoivat lisäksi erilaisia tapahtumia, kuten MLL:n etätapahtumia tai muuten sellaisia tapahtumia, joihin perheet voisivat yhdessä osallistua.

”MLL lastenhoitopalvelut olisivat äärimmäisen tärkeitä, kun ei ole sukulaisia lähellä. Pinna kiireenä vanhemmilla ja parisuhde kuralla, kun ei ole ikinä mahdollisuutta yhteiseen aikaan tai omaan aikaan.”

”Asukastupa takaisin; korona-aikana olisi ollut mainio paikka edelleen vanhusten hakea edullisesti ruokaa.”

Sosiaalipalveluja tulisi kehittää siten, että ne olisivat helpommin saatavilla ja monipuolisempina aikoina. Kaikkia palveluja tulisi saada matalalla kynnyksellä ja sen toteutumiseksi palvelut tarvitsevat lisää resursseja.

”Nopea apu matalalla kynnyksellä kriisitilanteissa (esim. vanhemman sairastuessa.)”

Oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelut kaipaavat vastaajien mielestä enemmän resursseja, jotta tarvittavia palveluita voidaan tuottaa asianmukaisella tavalla. Vastaajien mielestä oli tärkeää, että oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluissa olisivat samat, mahdollisimman pysyvät henkilöt, jotta työntekijät pystyisivät luomaan merkityksellisiä luottamussuhteita oppilaiden kanssa. Vastauksista nousi selvästi esille, että huoltajat näkivät oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut merkityksellisinä opiskelijoiden hyvinvoinnin kannalta.

”Kouluterveydenhuollossa on jatkuvasti katkoksia, terveystarkastukset venyvät – onko koulu-terveydenhuolto resursoitu oikein?”

”Pidetään huoli, että nämä henkilöt eivät muuttuisi, vaan jaksavat olla pitkän aikaa toimissaan. Vain siten pääsevät näkemään lasten kehittymisen ja ehkä huomaavat muutokset. Ei saa ylikuormittaa näitä henkilöitä.”

Vastausten mukaan **kirjastopalvelut** ovat tärkeitä ja niitä ei saisi ainakaan supistaa. Huoltajien mukaan kirjastosta voisi kuitenkin tehdä viihtyisämmän ja samalla huolehtia siitä, että kirjaston ulkopuolella ei käyttäytyä häiritsevästi.

”Lukupiirejä ja matalan kynnyksen pienohjelmaa kirjastoihin.”

Kulttuuripalveluiden saatavuudesta tulee pitää huolta vastaajien mukaan. Erilaisia matalan kynnyksen tapahtumia tulisi olla enemmän.

”Kulttuurisetelit ja ikäluokittain yhteiset käynnit museoissa, taidenäyttelyissä ja teatterissa.”

”Alaikäisille vapaa pääsy kaikkeen kulttuuritoimintaan.”

Liittyen **alueen muihin palveluihin ja toimintaan** huoltajat nostivat esiin esimerkiksi yhdysladun Heikkilänkankaalta linatin hiihtoladuille, koirapuiston, uusien tonttien ja kunnollisen ruokakaupan tarpeen. Vastauksissa nousi esiin myös kerhojen ja erilaisten tukipalveluiden merkitys perheiden huoltajien jaksamisen ja vapaa-ajan järjestymisen kannalta.

” Alueen pyörätiet ovat luokattoman huonossa kunnossa. Niitä tulisi kunnostaa, jotta esim. liikunta- ja näkövammaisten liikkuminen on turvallista. Hyväkuntoiset väylät ovat edellytys yleensäkin sille, että alueen asukkaat liikkuvat jalan, pyörällä, potkulaudoilla ja rullaluistimilla.”

”Erityisperheille oikeasti tukimuotoja.”

Uskonnollisten yhdyskuntien palveluihin ja toimintaan liittyen vastauksissa nousi esiin toive, että erilaisia seurakunnan järjestämiä kerhoja olisi enemmän.

”Seurakunnan kerhot perhekahvilat yms. erittäin hyviä.”

VÄITTÄMÄT LIITTYEN PALVELUIHIN

Kyselyssä esitettiin vastaajaperheille kahdeksan väittämää liittyen tukimuodoista tiedottamiseen, tuen ja avun saamiseen sekä tuen riittävyyteen, yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen ammattilaisten ja perheen välillä, kohtaamiseen ja kuulluksi tulemiseen, mahdollisuuksiin vaikuttaa sekä harrastusmahdollisuuksiin. Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa omista kokemuksistaan avoimeen tekstikenttään. Alla olevassa kuviossa havainnollistetaan kaikkien vastaajien vastausten jakauma väittämäkohtaisesti. Vastaajat saivat arvioida väittämiä asteikolla samaa mieltä, osittain samaa mieltä, osittain eri mieltä tai eri mieltä. Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus valita vastausvaihtoehto ei kokemusta.

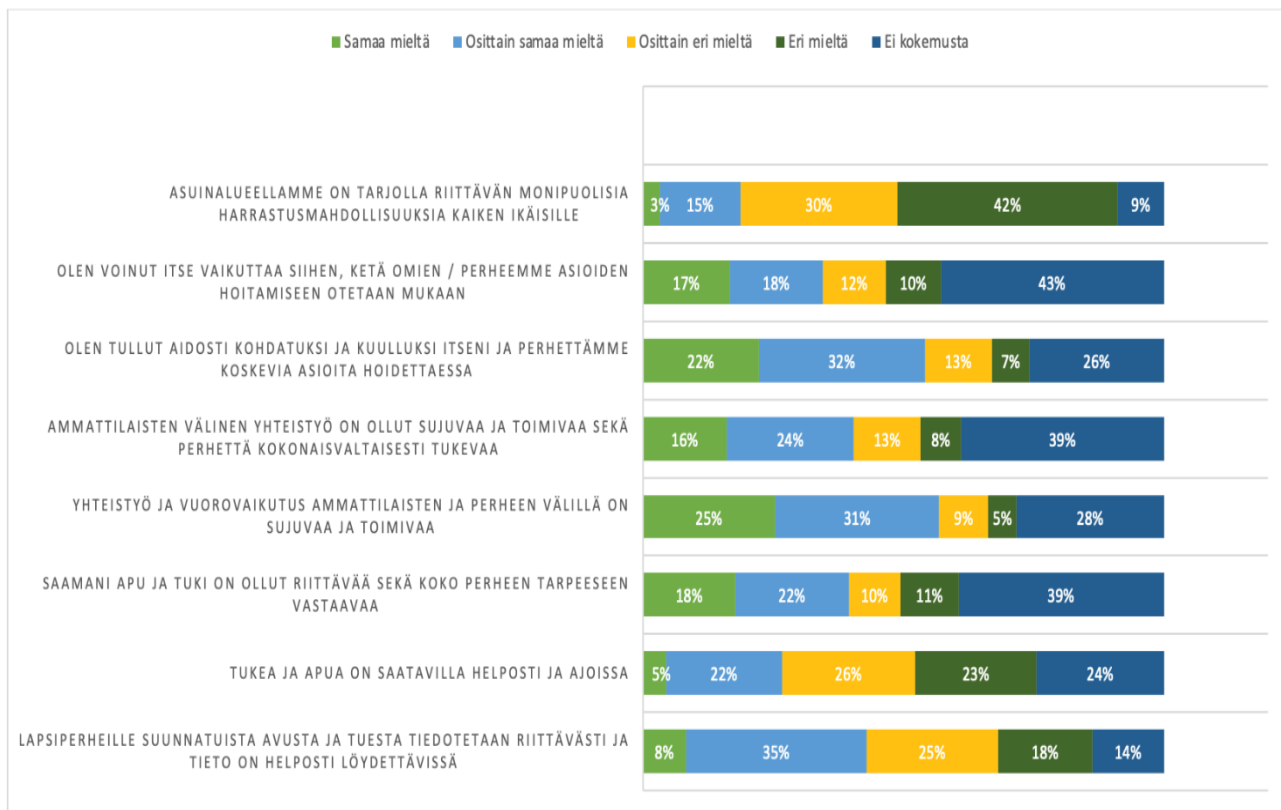
Huoltajista 42 prosenttia vastasi olevansa eri mieltä ja 30 prosenttia olevansa osittain eri mieltä siitä, että **asuinalueella on tarjolla riittävän monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille**. Avovastauksissa huoltajat nostivat esiin, että kaikenikäisille tulisi olla enemmän monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja ohjattua toimintaa voisi myös järjestää. Huoltajat kertovat, että tiedottaminen liittyen harrastuksiin vaatii kehittämistä, koska kaikilla alueen lapsiperheistä ei ollut tietoa alueen harrastusmahdollisuuksista.

”Pienille lapsille ei juuri ole harrastusmahdollisuuksia.”

Yhteensä 35 prosenttia huoltajista vastasi olevansa samaa mieltä tai osittain samaa mieltä sen suhteen, että **ovat kokeneet voivansa vaikuttaa siihen, ketä omien tai perheen asioiden hoitamiseen tulee mukaan**. Kuviossa voidaan kuitenkin nähdä, että suuremmalla osalla vastaajista (43 %) ei ole asiasta kokemuksia. Avoimista vastauksista voi päätellä, että vaikutusmahdollisuudet vaihtelivat tilannekohtaisesti.

”Neuvolassa aina eri hoitaja koska samalla henkilölle ei saa koskaan aikoja”

”Aina on kysytty, ketä mukaan tarvittaisiin mielestäni.”

Kuvio 11: Palveluihin, toimintoihin sekä yhteistyöhön liittyvät väittämät. Vastaajat N=183

Huoltajista yhteensä 54 prosenttia kertoi olevansa samaa mieltä tai osittain samaa mieltä siitä, että on tullut **aidosti kohdatuksi ja kuulluksi perhettä tai itseään koskevia asioita hoidettaessa**. Avokysymyksiin vastanneista suurin osa koki tulleen aidosti kohdatuksi ja kuulluksi. Vastauksissa nousi esiin erityisesti kohdatuksi tuleminen neuvolassa ja päiväkodissa. Valitettavasti avovastauksissa nousi esiin myös vastakkaisia kokemuksia.

”Mistä näitä ihania työntekijöitä löytyy.”

”Lapsen univaikeuksiin emme saaneet apua, vaikka neuvolassa asiasta kerroimme, asiaa vähäteltiin.”

39 prosentilla huoltajista ei ollut kokemusta siitä, oliko **ammattilaisten välinen yhteistyö ollut sujuvaa, toimivaa sekä perhettä tukevaa**. Vastaajista 40 prosenttia kertoi olevansa väitteen kanssa samaa mieltä tai osittain samaa mieltä.

”Kaikki keitä olen tavannut, ovat olleet ammattilaisia.

Vastaajista 56 prosenttia on samaa mieltä tai osittain samaa mieltä siitä, että **yhteistyö ja vuorovaikutus ammattilaisten ja perheen välillä on sujuvaa ja toimivaa**. Haasteena avovastauksissa nostettiin esiin joitakin tiedottamiseen liittyviä kommentteja. Huoltajat kertoivat, että yhteistyötahot olivat toimineet ammattimaisesti ja yhteistyön toimimista koettiin auttaneen myös huoltajan oma myönteinen asennoituminen yhteistyöhön.

”Olisi mukava saada varhaiskasvatuksesta enemmän tietoa lapsen kuulumisista päiväkodissa. Nyt vain vasu keskusteluissa saa kuulla enemmän kuulumisia. Olisiko mahdollista vasu keskustelujen välillä esim. laittaa sähköpostitse välitilinpäätös lapsen kuulumisista?”

”Kaipaamme sähköistä alustaa viestimiseen varhaiskasvatuksen ja vanhempien välille.”

Vastaajista 49 prosenttia oli osittain eri mieltä tai eri mieltä siitä, että **tukea ja apua on saatavilla helposti ja ajoissa**. Avovastauksissa huoltajat kertoivat, että avun ja tuen saaminen ei ollut itsestään selvää eikä yksinkertaista. Osassa avovastauksista nousi esiin toive tiedon löytämisestä helpommin siitä, mistä apua voisi mahdollisesti hakea ja saada.

"Työntekijöillä kiire ja asiakkaita yli paikoilla"

"Vaatii itseltä selvittelytaitoa ja kysymistä, ehkä kaikki eivät siihen pysty tai jaksa."

Lapsiperheille suunnatusta avusta ja tuesta tiedotetaan riittävästi ja tieto on helposti löydettävissä väittämästä vastaajista 43 prosenttia oli samaa mieltä tai osittain samaa mieltä, kun taas 43 prosenttia oli osittain eri mieltä tai eri mieltä. Avoimissa vastauksissa osa huoltajista mainitsi, että ei oikein tiedä, mistä tietoa voisi etsiä. Avusta ja tuesta tulisi tiedottaa paremmin ja huolehtia siitä, että internetissä on saatavilla ajankohtaiset tiedot palveluista.

"En tiedä mistä hakea. Internet on täynnä ristiriitaista tietoa."

"Kerhoista ym. voisi tiedottaa paremmin."

ASUINYHTEISÖ JA ELINYMPÄRISTÖ

Raportin kolmannessa osassa tuodaan esiin vastaajien näkemyksiä omasta asuinalueestaan ja vastaajien halukkuudesta osallistua alueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Tulokset ovat koottu asuinalueittain: Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne, Lämsäjärvi-Knuutilankangas ja Heikkilänkangas-Madecoski-Pikkarala.

MAIKKULA-KANGASKONTIO-LINATTI-MÄNTYRINNE

ASUINALUEEN VIIHTYISYYS JA VETOVOIMAISUUS

Kyselyssä huoltajia pyydettiin nostamaan esiin sellaisia **tekijöitä, jotka lisäävät asuinalueen Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne viihtyisyyttä**. Asuinalueen viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä kommentoi 48 lapsiperhettä. Viihtyisyyttä lisääviksi tekijöiksi nimettiin alueen rauhallisuus ja luonnonläheisyys. Luonnon sekä hyvien ulkoilumahdollisuuksien mainittiin lisäävän asuinalueen viihtyisyyttä, koska niiden ansiosta alueella oli paljon mahdollisuuksia omatoimiseen liikuntaan. Osa vastaajista koki, että viihtyisyyttä lisäsi se, että metsiä oli säilytetty runsaasti sen sijaan, että niiden tilalle rakennettaisiin uutta asutusta. Alueella asuvat lapsiperheet kokivat, että Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne alue oli sopivan kokoinen ja peruspalvelut löytyivät läheltä kuten päiväkodit, koulu ja kirjasto.

”Joki, hyvä pyöräilyreitti, metsäinen alue ja silti nopeasti Oulun keskustan läheisyydessä.”

”Luonnon läheisyys, peruspalvelut ovat lähellä, hyvät kulkuyhteydet, urheilukeskus ja uimaranta, ei liikaa kerrostaloja, enemmän omistus- kuin vuokra-asuntoja, erinomaiset varhaiskasvatuspalvelut (joille toivoisi vieläkin lisää resursseja ja arvostusta), Maikkulan kirjasto- ja nuorisotalo, oma MLL osasto, senioritalo, Yrityskylä, Neste.”

Viihtyisyyttä lisäävien tekijöiden lisäksi huoltajia pyydettiin kertomaan, **mitkä tekijät vähentävät viihtyisyyttä**. Avoimeen kysymykseen vastasi 45 lapsiperhettä Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne alueelta. Vastaajat kokivat, että alueen kehitys oli pysähtynyt, mikä tuntui vähentävän alueen viihtyisyyttä. Vastauksissa nousi esiin asuinympäristöön ja rakentamiseen liittyviä tekijöitä, jotka vähensivät alueen viihtyisyyttä. Huoltajien mukaan osa vuokra-asunnoista vaati päivittämistä ja piha-alueiden vehreyteen voisi panostaa. Viihtyisyyttä koettiin vähentävän nykyaikaisten puistojen puuttuminen ja nykyisten puistojen huonokuntoisuus sekä hoitamaton ympäristö. Lisäksi mainittiin, että alueella esiintyvä roskaaminen vähensi viihtyisyyttä. Vastauksista suuri osa liittyi alueella esiintyviin levottomuuksiin, jotka lisäsivät turvattomuuden tunnetta. Yksittäisiä esiin nousseita viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä oli liikennemelu, Maikkulan uimarannan virallisen aseman poistaminen sekä vähäinen tonttitarjonta.

”Näyttää siltä, että päihdeongelmaa Maikkulan alueella jonkin verran on, vanhempana pelkää lasten puolesta, ja toivoo etteivät koskaan sellaisiin porukoihin joudu.”

”Jatulikivenkadun epäsiisteys (spreijatut tipahtaneet kyltit, sekavasti pysäköidyt autot tien varressa, reiät asfaltissa) masentaa. Pyörätielle roudan nostamat pomput (pyörätiellä K-market Vinkiltä Maikkulan Salelle) tuovat epäsiistiä vaikutelmaa. Tällä hetkellä Poikkimaantiensillalle päättävä kävelyreitti saisi jatkua rantaa pitkin Maikkulaan asti.”

TULEVAISUUDEN TOIVEITA ASUINALUEELLE

Kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan avoimella vastauksella, **minkälaisia tulevaisuuden toiveita heillä on omaa asuinaluetta koskien**. Maikkula-Kangaskontio-linatti-Mäntyrinne alueita koskevia tulevaisuuden toiveita nostettiin esiin yhteensä 31 avovastauksessa. Alueella asuvat lapsiperheet toivoivat yhteisöllisyyden lisäämistä omalle asuinalueellensa. Yhteisöllisyyttä voitaisiin huoltajien mukaan lisätä järjestämällä erilaisia tapahtumia ja talkootoimintaa. Vastaajat toivoivat, että tulevaisuudessa nykyiset palvelut pysyisivät vähintäänkin samanlaisina. Alueella voitaisiin kunnostaa esimerkiksi teitä, viheralueita ja leikkipuistoja. Vastauksissa korostui toive alueen turvallisuuden säilymisestä myös tulevaisuudessa. Osa vastaajista toivoi lisää omakotitontteja yksityisille rakentajille.

”Toiveena olisi, että alue olisi kuin pieni kylä Oulun sisällä. Olisi yhteisöllisiä 'kylätapahtumia', vanhempien verkosto, kokoontumisia monitoimitalolla eri asioiden ympärillä, mm. lapsen/nuoren kasvu ja kehitys jne. Vanhempien verkosto voisi sopia yhdessä mm. alueellisista kotiintuloaikasuosituksista, vaihtaa ajatuksia siitä, miten nuoriso viettää vapaa-aikaa ja tukea hyvien asioiden pariin jne. Olisi myös myyjäisiä, kirpputoreja ym. 'kokoavia' tapahtumia.”

” Toivon, että Maikkula on eläväinen ja viihtyisä. Toivon, että pyörätiet kunnossa, on liikunta- paikkoja ja puistoja missä ulkoilla lasten kanssa, bussit kulkevat yhtä tiuhaan kuin nytkin ja katukuvassa olisi tuttuja pysyviä aikuisia (kaupan tädit, perhekahvilan pitäjä, nuokkarin aikuiset), joita asukkaat voivat auttaa erilaisissa tempauksissa.”

IDEOITA JULKISTEN TILOJEN HYÖDYNTÄMISESTÄ

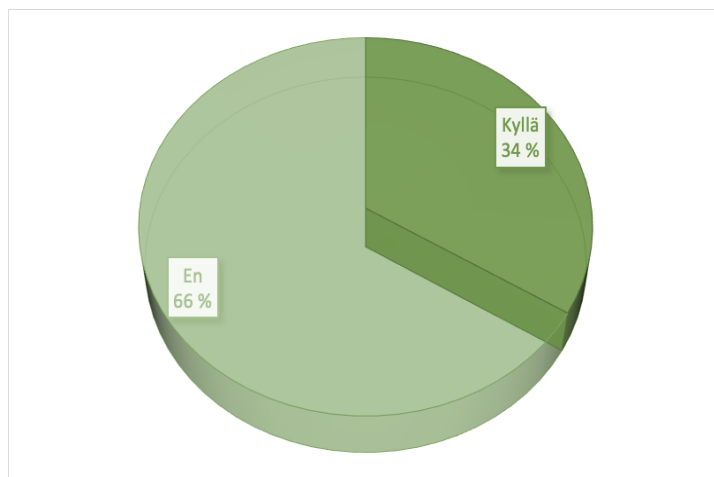
Vastaajilta kartoitettiin avoimella kysymyksellä **ideoita alueella olevien julkisten tilojen hyödyntämiseksi yhteisöllisen toiminnan toteuttamiseen**. Kysymykseen vastasi 29 lapsiperhettä. Vastaajat pohtivat, voisiko linatin päiväkodin tiloja tai erityisesti pihaa hyödyntää, jos tilojen homeongelma pystytään ratkaisemaan. Huoltajien esittämässä ideoissa nousi esiin ajatus liikuntasalien tai muiden vastaavien tilojen hyödyntämisestä matalalla kynnyksellä. Liikuntasaleja voisi käyttää myös sellaiseen toimintaan, jossa kilpailu-ulottuvuus ei ole läsnä. Kuntosali, tenniskenttien kunnostaminen, skuuttirata, enemmän harrastustoimintaa, laajemmat aukioloajat ja asukastupa nousivat esiin yksittäisinä ideoina liittyen julkisten tilojen hyödyntämiseen. Vastauksissa nousi esiin esimerkiksi tenniskenttiin ja liikuntasaleihin liittyen sähköiset varausjärjestelmät. Sähköiset varausjärjestelmät voisivat kannustaa liikkumaan, kun tiloja voisi hyödyntää liikkumiseen matalalla kynnyksellä.

” Liikuntasalin varustelutiedustelut seuroilta, niiden pohjalta tilan kunnostus ja sähköiset varaukset (varauksissa etusijalla lapsille ja nuorille tarjottava ryhmäliikunta).”

”Kouluremontin yhteydessä voisi ehkä pohtia myös tätä asiaa - millaiset rakenteet mahdollistavat tilojen monipuolista käyttöä?”

KEHITTÄMISEEN JA YHTEISÖLLISEEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

Kyselyssä selvitettiin alueen **huoltajien halukkuutta osallistua asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan**. Alla olevasta kuviosta (KUVIO 12) nähdään, että 34 prosenttia vastaajista kertoi olevansa halukas osallistumaan asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Avoimissa vastauksissa huoltajat nostivat esiin, että kehittämistä voisi tehdä esimerkiksi keskustelutapahtumien tai talkoiden kautta. Esiin nousi myös ajatus yhteisistä tapahtumista, jossa lapset ja aikuiset saisivat samalla mahdollisuuden tavata samassa elämäntilanteessa olevia. Huoltajista 66 prosenttia vastasi, että ei ollut halukas osallistumaan alueensa kehittämiseen. Avoimissa vastauksissa huoltajat perustelivat kielteistä vastausta esimerkiksi ajan puuttumisella.

KUVIO 12: Halukkuus osallistua asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan N=59

LÄMSÄJÄRVI-KNUUTILANKANGAS

ASUINALUEEN VIIHTYISYYS JA VETOVOIMAISUUS

Kyselyssä selvitettiin huoltajien ajatuksia siitä, **mitkä tekijät lisäävät Lämsäjärvi-Knuutilankangas alueen viihtyisyyttä**. Avovastauksia tuli yhteensä 34. Vastauksissa oli runsaasti mainintoja liittyen luontoon, Lämsäjärveen ja yleisesti alueen ulkoilumahdollisuuksiin. Lisäksi huoltajat kertoivat alueen turvallisuuden ja rauhallisuuden lisäävän viihtyisyyttä. Vastauksissa nousi esiin viihtyisyyttä lisääviksi tekijöiksi alueen mukava ja pieni koulu, lyhyet välimatkat ja hyvät kulkuyhteydet.

”...Alueemme on vanhaa asuinalueetta, joten puistomaisuus, vehreys ja muut viihtyisyyttä lisäävät tekijät ovat hyviä. Joki ja Lämsänjärvi sekä metsät, eli luonto lähellä. Alueemme asukkaat ovat fiksuja.”

”Monen muotoinen asuminen, luontoa lähellä kohtuullisesti, ruokakauppa alueella, uusittu koulun piha, hyvät pyöräilyreitit, alueen rauhallisuus.”

Huoltajia pyydettiin kertomaan, **mitkä tekijät vähentävät Lämsäjärvi-Knuutilankangas alueen viihtyisyyttä**. Viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä nostettiin esiin 25 avovastauksessa. Viihtyisyyttä vähentävänä tekijänä nousi esiin Maikkulan alueen haasteet ja levottomuudet. Roskaaminen, kunnostamista vaativat tiet, vilkas liikenne, tekemisen puute alueella ja siistimistä vaativat viheralueet nostettiin esiin yksittäisinä viihtyisyyttä vähentävinä tekijöinä.

”Moporalli, roskat, kadunvarsipysäköinti, kauniiden metsiköiden vesoittuminen ja yleinen ryteikkö.”

TULEVAISUUDEN TOIVEITA ASUINALUEELLE

Kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan avoimella vastauksella, **minkälaisia tulevaisuuden toiveita heillä on omaa asuinalueetta koskien**. Lämsäjärvi-Knuutilankangas aluetta koskevia tulevaisuuden toiveita nostettiin esiin yhteensä 31 avovastauksessa. Lämsäjärvi-Knuutilankangas alueen vastaajat toivoivat, että alue pysyi yhtä turvallisena ”lintukotona” kuin se oli. Osassa vastauksissa nähtiin tärkeänä, että lähikoulu pysyisi

toiminnassa myös tulevaisuudessa. Lähikoulun säilyttämisen lisäksi lapsiperheet näkivät tärkeänä, että alueen lähimetsät säilyisivät sen sijaan, että niille rakennettaisiin uusia rakennuksia. Vastaajat näkivät tärkeänä, että lähiympäristöstä ja sen viheralueista pidettäisiin huolta. Toive yhteisöllisyydestä nousi esiin muutamassa vastauksessa. Alueelle kaivattiin esimerkiksi toiminnallisia puistoja tai leikkialueita. Yksittäisinä ideoina nousi esiin nuotiopaikka, kulttuuritarjonnan lisääminen sekä asukas yhdistys ja sen toiminta. Lisäksi vastauksissa esitettiin toive siitä, että harrastustoimintaa olisi muuallakin kuin koulujen lähellä, jotta alueen lapset pystyisivät osallistumaan harrastustoimintaan tasa-arvoisesti.

”Ei tiivistä rakentamista eikä suuria kauppakeskittymiä, jotta lapsille riittää metsiä ja tilaa touhuilla.”

”Toivoisin enemmän liikuntaan liittyviä koko perheen tapahtumia esimerkiksi kaupunkisuunnitusta pyörittäen Maikkulan suuralueeseen tutustuen, yleisurheilutapahtumia, pesäpalloa ja muita pallopelejä ulkoliikuntakentille. Joku toisi välineet ja ihmiset tulisivat harrastamaan matalalla kynnyksellä!”

IDEOITA JULKISTEN TILOJEN HYÖDYNTÄMISESTÄ

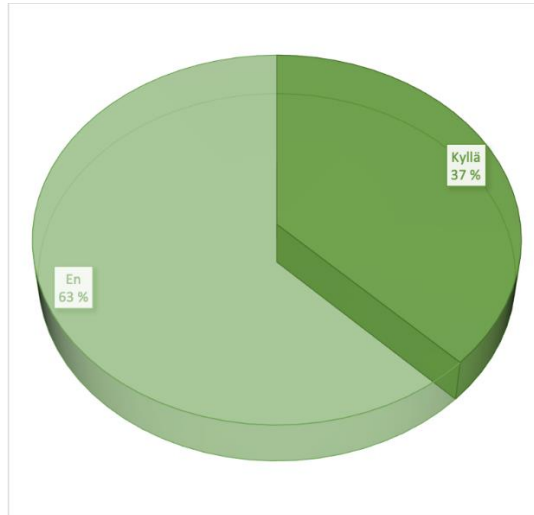
Vastaajilta kartoitettiin avoimella kysymyksellä **ideoita alueella olevien julkisten tilojen hyödyntämiseksi yhteisöllisen toiminnan toteuttamiseen**. Kysymykseen vastasi 23 lapsiperhettä. Huoltajat ehdottivat, että julkisia tiloja, kuten koulun liikuntasaleja tai muita tiloja, voisi hyödyntää harrastustoimintaan ja erilaisiin kerhoihin. Harrastustoimintaa ja kerhoja olisi hyvä olla kaikenikäisille alueella asuville. Vastaajien mukaan olisi hyödyllistä, jos lapsiperheet tai muut yksityiset henkilöt voisivat varata liikuntasaleja pelatakseen vaikka sulkapalloa. Yksittäisinä ideoina nousi esiin kioskin, partiokolon tai muun vastaavan järjestäminen Lämsjäjärven seurakuntatalolle, yleisesti uimarannan ja järven kunnossapito, maastopyöräilyreitti, nuotiopaikka ja nuorisotoiminnan järjestäminen Lämsjäjärvelle tai Knuutilankankaalle.

”Jotain erilaisia kerhoja, kokoontumisia, harrastuspiirejä toivoisin. Sekä lapsille, että aikuisille. Ei tarvitsisi edes olla kovin ohjattua, vaan myös vapaampaa toimintaa.”

”Koulujen liikuntapaikkojen hyödyntäminen koko perheen liikkumista tukemaan. Lasten liikuttamisen lisäksi tiedän paljon pienten lasten vanhempia, jotka ovat ajan puutteen vuoksi luopuneet omista liikuntaharrastuksista kokonaan. Lasten lisäksi pitäisi saada myös vanhemmat liikkumaan ja huolehtimaan kunnostaan!”

KEHITTÄMISEEN JA YHTEISÖLLISEEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

Kyselyssä selvitettiin Lämsjäjärvi-Knuutilankangas alueen huoltajien **halukkuutta osallistua asuinalueensa kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan**. Kuviosta (KUVIO 13) nähdään, että 37 prosenttia vastaajista vastasi olevansa halukas osallistumaan asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan. Avoimissa vastauksissa huoltajat toivat esiin halukkuutta osallistua kehittämiseen suunnitteleamalla ja ideoimalla sekä vastaamalla erilaisiin kyselyihin. Osa huoltajista nosti esiin halukkuuden järjestää esimerkiksi vapaaehtoisena liikuntatapahtumia tai muuta toimintaa lähialueen lapsille. Huoltajista 63 prosenttia kertoi, ettei ollut halukas osallistumaan kehittämiseen tai yhteisölliseen toimintaan esimerkiksi ajan tai omien resurssien puuttumisen vuoksi.

Kuvio 13: Halukkuus osallistua asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan N=42

HEIKKILÄNKANGAS-MADEKOSKI-PIKKARALA

ASUINALUEEN VIIHTYISYYS JA VETOVOIMAISUUS

Huoltajia pyydettiin kertomaan kyselyssä, **mitkä tekijät lisäävät heidän asuinalueensa eli Heikkilänkangas-Madecoski-Pikkaralan viihtyisyyttä**. Avovastauksia saatiin 32. Alueen huoltajat nostivat esiin luonnonläheisyyden ja hyvät ulkoilumahdollisuudet. Merkityksellisiksi viihtyisyyttä lisääviksi tekijöiksi nousi myös alueen rauhallisuus ja maaseutumaisuus. Alueesta rauhallisen teki vastaajien mukaan esimerkiksi se, että alueelle on rakennettu väljätkösti ja alueella ei ole läpikulkuliikennettä. Lisäksi esiin nousi muutama kommentti siitä, että alue sijaitisi lähellä kaupunkia, mutta kuitenkin tarpeeksi kaukana kaupungin hälinästä. Yksittäisissä vastauksissa alueen viihtyisyyttä lisäävinä tekijöinä nousi esiin kirjasto ja pieni koulu.

”Rauhallinen sijainti, kylämäisyys.”

”Kaupungin ja maaseudun välimaastossa.”

Viihtyisyyttä lisäävien tekijöiden lisäksi kyselyssä pyydettiin huoltajia nimeämään Heikkilänkangas-Madecoski-Pikkarala alueen **viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä**. Viihtyisyyttä vähentäviä tekijöitä nimettiin 22 avovastauksessa. Huoltajat kokivat, että alueen viihtyisyyttä vähensi palveluiden puute. Osa vastaajista kaipasi lähikauppaa ja koki julkisen liikenteen toimivan huonosti. Muutama huoltaja toi esille sen, ettei alueen nuorilla ollut tarjolla tarpeeksi mielekkään tekemisen mahdollisuuksia, joka aiheutti toisinaan nuorten häiriköivää käyttäytymistä alueella. Muutama huoltaja nosti esiin huolen koulun lakkauttamisesta ja koulun vaihtamisesta toisen luokan jälkeen. Vastauksissa esiintyi yksittäisiä kommentteja liittyen alueen roskaisuuteen tai epäsiisteyteen.

”Vähän palveluja, pieni, vähän tarjoava koulu, Ouka hieman ”unohtanut” paikan, Nuorisolle ei ole mitään, myös pitkä matka lähteä harrastamaan muualle ja hankala liikkua niihin, monesti vanhempien varassa harrastuskaukset. Ei ap-ip-toimintaa tai hoitopaikkamahdollisuutta eka-tokaluokkalaisille.”

”Puutteellinen julkinen liikenne.”

TULEVAISUUDEN TOIVEITA ASUINALUEELLE

Kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan avoimella vastauksella, **minkälaisia tulevaisuuden toiveita heillä on omaa asuinalueetta koskien**. Heikkilänkangas-Madecoski-Pikkarala alueita koskevia tulevaisuuden toiveita nostettiin esiin yhteensä 26 avovastauksessa. Vastaajat toivoivat, että tulevaisuudessa alue pysyisi edelleen turvallisena ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti tukevana. Lapsiperheet toivoivat asuinalueelle lisää paikallisia harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille ja myös parempaa tiedotusta harrastusmahdollisuuksista. Muutama vastauksessa nousi esiin erityisesti skeittiparkin saaminen alueelle. Vastauksissa nousi esiin toive lisätonteista, jotta useammat lapsiperheet voisivat muuttaa alueelle ja näin koulun toiminta voitaisiin säilyttää. Lapsiperheet toivoivat alueelle lähikauppaa postin palveluiden kera. Vastaajat toivoivat, että julkista liikennettä kehitettäisiin esimerkiksi siten, että lasten olisi turvallista kulkea kouluun bussilla.

” Enemmän vuokra-asuntoja, jotta nuoret perheet löytävät kodin Heikkilänkankaalta. Lisää lapsia tarvitaan, jotta esim. Heikkilänkankaan koulu 1.–2.lk voi jatkaa toimintaa.”

” Huoli suunnitteilla olevasta jätteenkäsittelylaitoksesta. Toivomme todella, että sen toiminnalle ei myönnettäisi lupaa. Tästä seuraa suuret viihtyvyys-, lasten turvallisuus- ja ympäristöhaitat.”

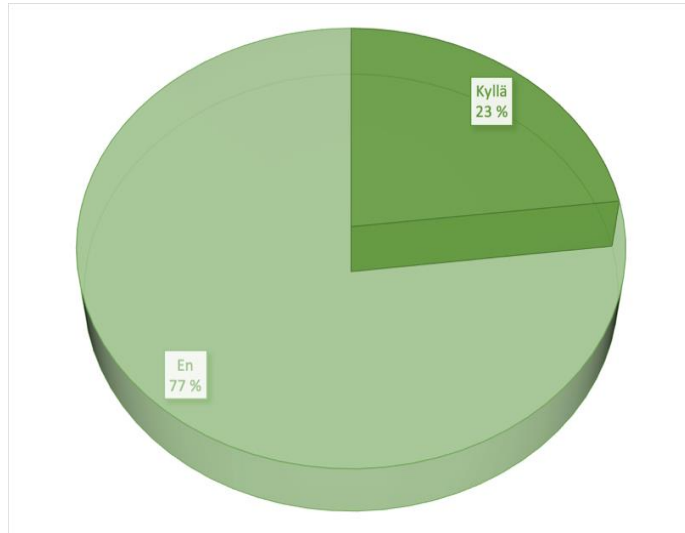
JULKISTEN TILOJEN HYÖDYNTÄMINEN

Vastaajilta kartoitettiin avoimella kysymyksellä **ideoita Heikkilänkangas-Madecoski-Pikkarala alueella olevien julkisten tilojen hyödyntämiseksi yhteisöllisen toiminnan toteuttamiseen**. Avoimeen kysymykseen vastasi 14 lapsiperhettä. Vastaajat toivoivat, että julkisissa tiloissa voitaisiin järjestää toimintaa lapsille tai nuorille. Vastaajat nostivat esiin koulun julkisena tilana ja pohtivat, voisiko esimerkiksi koulujen liikuntasaleja hyödyntää enemmän. Huoltajat ehdottivat harrastustoiminnan järjestämistä koulujen tiloissa ilta-aikoina. Julkisissa tiloissa voisi järjestää kerhotoimintaa, jumppia tai nuorille jotain toimintaa. Heikkilänkankaan monitoimitalolle lapsiperheet toivoivat iltatoimintaa myös lapsille tai esimerkiksi perheiden yhteisiä makkarapaisto- tai peli-iltoja. Lisäksi vastaajat pohtivat, voisiko Heikkilänkankaan tai linatin päiväkodin tiloihin tehdä nuorisotiloja.

” Ainoa julkinen tila on koulu. Siellä olevien kerhojen vuokramaksut voisi poistaa tai ainakin puolittaa, että toiminta olisi mahd. aktiivista ja kerhoja perusteltaisiin. Ne ovat kylän ainoita järjestettyjä aktiviteetteja.”

KEHITTÄMISEEN JA YHTEISÖLLISEEN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

Huoltajilta **selvitettiin halukkuutta osallistua asuinalueensa kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan**. Alla olevasta kuviosta (KUVIO 14) nähdään, että 23 prosenttia vastasi olevansa halukas kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan osallistumiseen. Avoimissa vastauksissa huoltajat nostivat esiin, että osallistuisivat kehittämiseen mielellään siihen kootun ryhmän kanssa tai erilaisten tapahtumien kautta. 77 prosenttia huoltajista vastasi, ettei ollut halukas osallistumaan kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan esimerkiksi ajan vähäisyyden tai omien resurssien puuttumisen vuoksi.

Kuvio 14: Halukkuus osallistua asuinalueen kehittämiseen ja yhteisölliseen toimintaan N=38

LOPUKSI

Aineisto nostaa esiin perheiden hyvinvoinnin kannalta olennaisia tekijöitä. Voimavaralähtöisestä näkökulmasta tarkasteltuna raportti sisältää tietoa siitä, mihin tekijöihin keskittymällä voidaan lisätä alueen lapsiperheiden hyvinvointia ja iloa arjen keskellä. Raportin ensimmäisessä osassa nostettiin esiin, kuinka esimerkiksi lasten ja nuorten arkeen tärkeimpänä iloa ja hyvinvointia tuottavana tekijänä nousi esiin terveys ja mielen hyvinvointi. Jos terveys ja mielen hyvinvointi nimetään tärkeimmäksi hyvinvointia tuottavaksi asiaksi, on merkityksellistä toteuttaa terveystalveta ja mielen hyvinvointia tukevia palveluita parhaalla mahdollisella tavalla. Huoltajien vastausten mukaan asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys vaikuttaa lasten ja nuorten arjen hyvinvointiin, joten asuin ympäristöä kehittämällä voidaan lisätä alueen lasten ja nuorten hyvinvointia. Näin aineisto ohjaa suuntaamaan kehittämiskohteita niihin tekijöihin, jotka huoltajat nimeävät merkitykselliseksi hyvinvoinnin kannalta.

Monipuolisten ja lähellä olevien harrastusmahdollisuuksien lisääminen nousi vahvasti esiin pitkin aineistoa. Harrastusmahdollisuuksien lisäämisen lisäksi huoltajat kaipaavat parempaa tiedottamista jo olemassa olevista mahdollisuuksista. Lisäksi useat huoltajat nostavat esiin idean, kuinka julkisia tiloja, kuten kouluja, voisi hyvin hyödyntää vapaa-ajan toimintaa varten. Muutamissa vastauksissa nousee esiin sähköinen varausjärjestelmä, jonka kautta voisi varata tiloja liikkumista varten. Huoltajilla nousi esiin paljon hyödyllisiä ideoita, joiden pariin on hyvä pysähtyä.

Maikkulan palvelukeskittymän alueella nousi vahvasti esiin toive siitä, että tulevaisuudessa asuinalue on turvallinen ja hyvinvointia tukeva. Aineisto ohjaa tarkastelemaan alueella esiintyviä levottomuuksia ja mahdollisia päihdeongelmia, jotta alue voi olla turvallinen ja rauhallinen paikka lapsiperheille. Alueen levottomuuksien poistaminen vähentäisi huoltajien huolta nuorista, jos ei tarvitse murehtia, voiko oma nuori joutua väärin porukoihin. Myös pienempien lasten olisi mukavampi kulkea alueella, jos heidän ei tarvitse jännittää kenenkään kohtaamista.

Huoltajat nostivat kyselyssä esiin, kuinka kaipaavat lisää tietoa lapsen eri kehitysvaiheista. Lisäksi vastaajat nostavat esiin, että kiusaamiseen tulee puuttua ja, että tukea annettaisiin lisää yksinäisyyteen ja yksin jäämisen kokemuksiin. Huoltajat nimeävät konkreettisia kehittämistä vaativia kohteita, joita heidän mielestään ammattilaisten olisi tärkeää ottaa huomioon. Kiusaamiseen ja yksinäisyyteen liittyvät asiat voi nähdä terveyden ja mielen hyvinvointiin vaikuttavina tekijöinä, jonka vuoksi niiden suhteen on merkityksellistä toimia.

Kyselyn tulokset ohjaavat tarkastelemaan alueen perheiden hyvinvointia. Koronan vaikutukset näkyvät ja tuntuvat monessa lapsiperheessä. Ennaltaehkäisevästä näkökulmasta on tärkeää tiedostaa huoltajien esiin nostamat asiat liittyen esimerkiksi koronan negatiivisiin vaikutuksiin. Lasten kaverisuhteiden syntymistä ja ylläpitoa tulee tukea ja yksinäisyyttä sekä sosiaalista eristäytymistä ennaltaehkäistä. Huoltajien oma aika on tiukoilla ja osa näyttää kaipaavan lisää tukea ja apua oman jaksamisen tueksi.

